

ПАТ „ФАРМАК”

Консолідована фінансова звітність
за рік, який закінчився
31 грудня 2018 року

ЗМІСТ

	Стор.
ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЗА ПІДГОТОВКУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ	1
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	2-6
КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ:	
Консолідований звіт про фінансовий стан	7
Консолідований звіт про прибутки або збитки та інші сукупні доходи	8
Консолідований звіт про рух грошових коштів	9-10
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	11
Примітки до консолідованої фінансової звітності	12-65
Додаткові форми до консолідованої фінансової звітності	66-74

ПАТ „ФАРМАК”

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЗА ПІДГОТОВКУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

Керівництво несе відповідальність за підготовку консолідованої фінансової звітності, яка достовірно відображає консолідований фінансовий стан Публічного акціонерного товариства („ПАТ”) „Фармак” (надалі – „Компанія”) та його дочірніх підприємств (надалі разом – „Група”) станом на 31 грудня 2018 року, а також консолідовані результати її діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі за рік, який закінчився цією датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – „МСФЗ”) та відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Під час підготовки консолідованої фінансової звітності керівництво несе відповідальність за:

- належний вибір та застосування облікової політики;
- подання інформації, включно з обліковою політикою, у спосіб, який забезпечує її доцільність, достовірність, порівнянність та зрозумілість;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог МСФЗ є недостатнім для розуміння користувачами звітності того впливу конкретних операцій, інших подій та умов на консолідований фінансовий стан та фінансові результати діяльності Групи; та
- здійснення оцінки щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Керівництво також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження та підтримання ефективної та надійної системи внутрішнього контролю у всіх підрозділах Групи;
- ведення належної облікової документації, яка дозволяє у будь-який час продемонструвати та пояснити операції Групи та розкрити інформацію з достатньою точністю щодо її консолідованого фінансового стану і яка надає керівництву можливість забезпечити відповідність консолідованої фінансової звітності Групи вимогам МСФЗ;
- ведення облікової документації у відповідності до законодавства України та МСФЗ;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Групи;
- запобігання і виявлення випадків шахрайства та інших порушень; та
- дотримання інших вимог чинного законодавства в сфері аудиту, бухгалтерського обліку та корпоративного управління, які висуваються до керівництва Групи та забезпечення дотримання цих вимог вищими органами управління Групи.

Консолідована фінансова звітність Групи за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, була затверджена керівництвом Групи 18 квітня 2019 року.

Від імені керівництва ПАТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна
Директор з фінансів

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам Публічного акціонерного товариства „Фармак”:

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності ПАТ „Фармак” (надалі – „Компанія”) та його дочірніх підприємств (надалі разом – „Група”), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року, консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2018 року, та її консолідовані фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо складання фінансової звітності („Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність”).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі „Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності” нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов’язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Торгова та інша дебіторська заборгованість

Починаючи з 1 січня 2018 року Група прийняла до застосування МСФЗ 9 „Фінансові інструменти” (МСФЗ 9). МСФЗ 9 має значний вплив на оцінку очікуваних кредитних збитків за торговою та іншою дебіторською заборгованістю.

Ми отримали розуміння стосовно політики, процесів та контрольних процедур Групи щодо оцінки очікуваних кредитних збитків за торговою та іншою дебіторською заборгованістю з використанням матриці оціночних резервів.

Ключове питання аудиту

Оцінка очікуваних кредитних збитків за торговою та іншою дебіторською заборгованістю вимагає від керівництва застосування істотних суджень і суб'єктивних припущень.

Враховуючи суттєвість суми торгової та іншої дебіторської заборгованості та високий рівень суб'єктивності суджень та припущень, ми вважаємо оцінку очікуваних кредитних збитків за торговою та іншою дебіторською заборгованістю ключовим питанням аудиту.

Детальна інформація зазначена в Примітці 11 „Торгова та інша дебіторська заборгованість” та Примітці 3 „Застосування нових і переглянутих міжнародних стандартів фінансової звітності („МСФЗ”)”.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Ми оцінили доречність методології Групи щодо оцінки очікуваних кредитних збитків на колективній основі для балансів, щодо яких подія дефолту не настала, у відповідності зі спрощеним підходом та на індивідуальній основі для всіх балансів, щодо яких настала подія дефолту, враховуючи вимоги МСФЗ 9 та облікову політику Групи.

На вибірковій основі ми перевірили коректність сум торгової та іншої дебіторської заборгованості за строками виникнення станом на звітну дату шляхом звірки балансів до підтверджуючих документів.

Ми перевірили історичні дані Групи за 2017-2018 роки для визначення фактичної суми кредитних збитків та перевірили, що відсоток збитку, який був застосований для розрахунку в матриці оціночних резервів, відповідає історичним збиткам. Ми виконали перерахунок очікуваних кредитних збитків, які оцінюються на колективній основі.

Ми також провели оцінку доречності суджень керівництва стосовно визначення відповідних груп дебіторської заборгованості за категоріями спільних характеристик кредитного ризику, ймовірності настання дефолту, періоду статистичних даних для розрахунку вірогідності дефолту та рівня збитку у випадку настання дефолту для балансів, які оцінюються на колективній основі та для балансів на Етапі 3, які оцінюються на індивідуальній основі.

Ми перевірили повноту і правильність відповідних розкриттів до консолідованої фінансової звітності.

Додаткова інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за додаткову інформацію. Додатковою інформацією є додаткові форми до консолідованої фінансової звітності, зазначені у змісті на сторінках 66-74 (надалі – „Додаткові форми”), які наводяться для цілей подання консолідованого фінансового стану, консолідованих результатів діяльності та руху грошових коштів Групи у форматі, затверджені Наказом „Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” Міністерства Фінансів України № 73 від 7 лютого 2013 року та не є обов'язковою частиною консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ. Наш аудит було проведено з метою висловлення думки стосовно консолідованої фінансової звітності у цілому. Стосовно додаткових форм були застосовані аудиторські процедури, які використовуються під час аудиту консолідованої фінансової звітності, а також певні додаткові процедури, включно із порівнянням та узгодженням таких форм безпосередньо із відповідними обліковими регістрами та самою консолідованою фінансовою звітністю, а також інші додаткові процедури у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту. На нашу думку, такі форми відображені достовірно, в усіх суттєвих аспектах, у відповідності до консолідованої фінансової звітності у цілому.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається зі звіту про управління, який також включає звіт про корпоративне управління (але не є консолідованою фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, і річної інформації емітента цінних паперів, яку ми очікуємо отримати після цієї дати.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації, отриманої до дати звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Коли ми ознайомимося з річною інформацією емітента цінних паперів, якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити інформацію про це питання тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.

- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.
- Отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

1 листопада 2018 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами Публічного акціонерного товариства „Фармак”. З урахуванням продовження та поновлення призначень, ми виконували аудиторське завдання з 2011 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для аудиторського комітету.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України „Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Групи при проведенні аудиту.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО „ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ”.

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жиянська, 48,50а.

„Приватне акціонерне товариство „Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані” внесене до розділів „Суб’єкти аудиторської діяльності”, „Суб’єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності” та „Суб’єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов’язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес” Реєстру аудиторів та суб’єктів аудиторської діяльності АПУ за № 1973”.

ПрАТ „Делойт енд Туш ЮСК”

Сертифікований аудитор

Ольга Шамрицька

Сертифікат аудитора Серія А № 007662
Аудиторської палати України, виданий 22 лютого 2018 року згідно з рішенням
Аудиторської палати України № 355/2,
дійсний до 22 лютого 2023 року
ПрАТ „Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані”
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилянська, 48, 50а

18 квітня 2019 року

ПАТ „ФАРМАК”

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН НА 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

	Примітки	2018	2017
Активи			
<i>Необоротні активи</i>			
Основні засоби	6	2,361,157	2,071,236
Активи з права користування	8	246,479	-
Авансові платежі за основні засоби	6	166,777	147,118
Нематеріальні активи	7	115,297	94,818
Гудвіл	9	42,602	46,308
Інвестиції в асоційоване підприємство		4,855	4,622
Відстрочені податкові активи	19	14,829	23,060
Інші необоротні активи		71,669	67,185
Всього необоротних активів		3,023,665	2,454,347
<i>Оборотні активи</i>			
Запаси	10	1,165,550	1,051,321
Торгова та інша дебіторська заборгованість	11	1,487,344	1,160,786
Аванси видані	12	66,847	61,672
Податки до відшкодування та передоплати з податків, окрім податку на прибуток	13	30,130	54,037
Авансові платежі з податку на прибуток		4,507	3,139
Інші фінансові активи		40,970	20,472
Грошові кошти та їх еквіваленти	14	109,969	53,947
Всього оборотних активів		2,905,317	2,405,374
Всього активів		5,928,982	4,859,721
Власний капітал та зобов'язання			
<i>Власний капітал</i>			
Акціонерний капітал	15	54,352	54,352
Резерв перерахунку іноземних валют		26,261	28,918
Нерозподілений прибуток		4,202,648	3,292,456
Всього власного капіталу, що належить акціонерам Групи		4,283,261	3,375,726
Неконтрольовані частки володіння		12	35
Всього власного капіталу		4,283,273	3,375,761
<i>Довгострокові зобов'язання</i>			
Кредити та позики	16	12,305	2,264
Зобов'язання з оренди	8	174,537	8,546
Пенсійні зобов'язання зі встановленими виплатами	17	112,421	91,777
Зобов'язання в результаті об'єднання бізнесу		-	10,049
Всього довгострокових зобов'язань		299,263	112,636
<i>Короткострокові зобов'язання</i>			
Кредити та позики	16	441,971	497,627
Торгова та інша кредиторська заборгованість	17, 18	760,405	771,080
Зобов'язання з оренди	8	59,573	16,749
Зобов'язання з податку на прибуток		61,863	67,128
Податки до сплати, окрім податку на прибуток		22,634	18,740
Всього короткострокових зобов'язань		1,346,446	1,371,324
Всього зобов'язань		1,645,709	1,483,960
Всього власного капіталу та зобов'язань		5,928,982	4,859,721

Від імені керівництва ПАТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

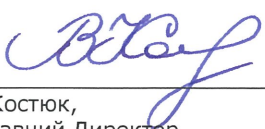
В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ПАТ „ФАРМАК”

**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ АБО ЗБИТКИ ТА ІНШІ СУКУПНІ ДОХОДИ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

	Примітки	2018	2017
Дохід від реалізації	20	6,618,911	6,084,681
Собівартість реалізації	21	(2,933,774)	(2,723,663)
Валовий прибуток		3,685,137	3,361,018
Витрати на реалізацію та збут	22	(1,341,839)	(1,237,688)
Загальні та адміністративні витрати	23	(681,292)	(546,175)
Витрати на дослідження та розробки	24	(234,282)	(187,999)
Інші операційні доходи		19,009	20,575
Інші операційні витрати	25	(86,635)	(219,619)
Операційний прибуток		1,360,098	1,190,112
Фінансові доходи		14,377	9,860
Фінансові витрати	26	(45,686)	(51,428)
Чистий збиток від курсових різниць		(35,033)	(70,333)
Частка у прибутку асоційованого підприємства		3,680	3,965
Прибуток до оподаткування		1,297,436	1,082,176
Витрати з податку на прибуток	19	(247,230)	(243,086)
Прибуток за рік		1,050,206	839,090
Інші сукупні доходи/(збитки)			
<i>Статті, які у подальшому не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток</i>			
Переоцінка пенсійних зобов'язань зі встановленими виплатами	17	(1,168)	(24,085)
<i>Статті, які у подальшому можуть бути перекласифіковані у прибуток або збиток</i>			
Курсові різниці у результаті перерахунку результатів закордонних підприємств у валюту подання		(2,657)	21,858
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		1,046,381	836,863
Прибуток/(збиток) за рік, який належить:			
Акціонерам Групи		1,050,229	838,874
Неконтрольованим часткам володіння		(23)	216
		1,050,206	839,090
Всього сукупних доходів/(збитків) за рік, які належать:			
Акціонерам Групи		1,046,404	836,647
Неконтрольованим часткам володіння		(23)	216
		1,046,381	836,863

Від імені керівництва ПАТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ПАТ „ФАРМАК”**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

	Примітки	2018	2017
Операційна діяльність			
Прибуток до оподаткування		1,297,436	1,082,176
Коригування на:			
Знос та амортизацію		324,600	252,368
Чистий прибуток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	25	(4,337)	(4,155)
Збиток від зменшення корисності гудвілу	25	-	161,630
Частка у прибутку асоційованого підприємства		(3,680)	(3,965)
Збиток від списання сировини та готової продукції	10, 25	52,552	22,444
Зміни резерву на покриття збитків від знецінення та списання дебіторської заборгованості	22, 25	31,977	12,868
Фінансові витрати	26	45,686	51,428
Фінансові доходи		(14,377)	(9,860)
Чистий збиток від курсових різниць		3,139	61,525
Операційний прибуток до змін в оборотному капіталі		1,732,996	1,626,459
Зміни в оборотному капіталі:			
Збільшення запасів		(172,782)	(174,811)
Збільшення торговельної та іншої дебіторської заборгованості		(462,012)	(184,707)
Збільшення авансів виданих		(7,842)	(19,680)
Зменшення/(збільшення) податків до відшкодування та передплат з податків, окрім податку на прибуток		22,922	(8,711)
(Зменшення)/збільшення торговельної, іншої кредиторської заборгованості та інших зобов'язань		(3,627)	15,967
Збільшення податків до сплати, окрім податку на прибуток		4,147	2,048
Грошові кошти, отримані від операційної діяльності		1,113,802	1,256,565
Відсотки сплачені		(31,331)	(43,308)
Сплачений податок на прибуток		(246,093)	(205,688)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		836,378	1,007,569
Інвестиційна діяльність			
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(622,831)	(479,672)
Короткострокове розміщення вільних коштів		(20,498)	(20,472)
Надходження від вибуття основних засобів		8,131	7,630
Виплата умовної компенсації в результаті придбання дочірньої компанії		(7,746)	-
Дивіденди, отримані від асоційованого підприємства		2,703	2,570
Відсотки отримані		7,278	2,322
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(632,963)	(487,622)

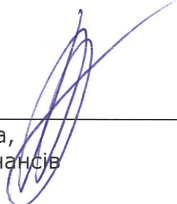
ПАТ „ФАРМАК”**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
У тисячах українських гривень**

	Примітки	2018	2017
Фінансова діяльність			
Надходження від кредитів та позик		233,587	129,941
Погашення кредитів та позик		(267,486)	(584,474)
Погашення зобов'язань з оренди		(73,149)	(15,032)
Викуп власних акцій		-	(8,510)
Виплата дивідендів		(39,714)	(33,238)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(146,762)	(511,313)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		56,653	8,634
Грошові кошти та їх еквіваленти, станом на 1 січня	14	53,947	44,020
Вплив змін курсів обміну валют на залишки грошових коштів та їх еквівалентів, утримуваних в іноземних валютах		(631)	1,293
Грошові кошти та їх еквіваленти, станом на 31 грудня	14	109,969	53,947

Негрошові операції за рік, який закінчився 31 грудня 2018, були представлені активами з права користування, визнаними за договорами оренди у сумі 246,479 тисяч гривень. Негрошові операції за рік, який закінчився 31 грудня 2017, були представлені основними засобами у сумі 20,196 тисяч гривень.

Від імені керівництва ПАТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ПАТ „ФАРМАК”

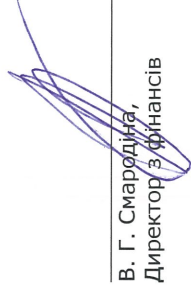
**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

	Акціонерний капітал	Резерв перерахунку іноземних валют	Нерозподі- лений прибуток	Всього власного капіталу, що належить акціонерам Групи	Неконтро- льовані частки володіння	Всього власного капіталу
На 1 січня 2017 року	54,479	7,060	2,529,544	2,591,083	(181)	2,590,902
Прибуток за рік	-	-	838,874	838,874	216	839,090
Інші сукупні (збитки)/доходи за рік	-	21,858	(24,085)	(2,227)	-	(2,227)
Всього сукупних доходів за рік	-	21,858	814,789	836,647	216	836,863
Викуп власних акцій (Примітка 15)	(127)	-	(8,383)	(8,510)	-	(8,510)
Вплив від первісного визнання дебіторської заборгованості від акціонера Групи за справедливою вартістю	-	-	(11,951)	(11,951)	-	(11,951)
Оголошені дивіденди (Примітка 15)	-	-	(31,543)	(31,543)	-	(31,543)
На 31 грудня 2017 року	54,352	28,918	3,292,456	3,375,726	35	3,375,761
Прибуток за рік	-	-	1,050,229	1,050,229	(23)	1,050,206
Інші сукупні доходи/(збитки) за рік	-	(2,657)	(1,168)	(3,825)	-	(3,825)
Всього сукупних доходів за рік	-	(2,657)	1,049,061	1,046,404	(23)	1,046,381
Вплив від первісного визнання дебіторської заборгованості від акціонера Групи за справедливою вартістю	-	-	(99,440)	(99,440)	-	(99,440)
Оголошені дивіденди (Примітка 15)	-	-	(39,429)	(39,429)	-	(39,429)
На 31 грудня 2018 року	54,352	26,261	4,202,648	4,283,261	12	4,283,273

Від імені керівництва ПАТ „Фармак”:

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

У тисячах українських гривень

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

ПАТ „Фармак” (надалі – „Компанія”) є публічним акціонерним товариством, зареєстрованим згідно із законодавством України. Головний офіс Компанії розташований за адресою: вул. Кирилівська, 63, Київ, 04080, Україна. Основною діяльністю Компанії та її дочірніх підприємств (надалі разом – „Група”) є виробництво та реалізація лікарських препаратів-генериків. Продукція, яку виробляє Компанія, реалізується головним чином в Україні та експортується до більш ніж 20 країн, переважно, країн СНД (Співдружності Незалежних Держав).

Дочірні, консолідоване структуроване підприємство та асоційоване підприємство Компанії на кінець відповідних звітних періодів були представлені таким чином:

Назва підприємства	Основна діяльність	Місце реєстрації та операційної діяльності підприємства	Ефективна частка власності Компанії станом на 31 грудня	
			2018	2017
Дочірні підприємства:				
ДП „База відпочинку „Смуглянка”	База відпочинку	Україна, Одеса	100%	100%
ТОВ „Фармахім”	Оренда нерухомості та операції з цінними паперами	Україна, Харків	100%	100%
ТОВ „Береніка”	Виробництво та реалізація лікарських препаратів	Україна, Житомир	100%	100%
Фармак Інвест Лімітед	Інвестиції	Кіпр, Нікосія	100%	100%
Фармак Інтернешнл Сп.з.о.о	Інвестиції	Польща, Варшава	100%	100%
НОРД ФАРМ Сп.з.о.о	Дистрибуція лікарських препаратів	Польща, Варшава	100%	100%
Консолідоване структуроване підприємство*:				
ТОВ „Симпозіум”	Послуги з організації відряджень, конференцій	Україна, Київ	-	-
Асоційоване підприємство:				
ТОВ „Фармак СП”	Збут лікарських препаратів	Польща, Варшава	26%	26%

* Як зазначено у Примітці 5, керівництво прийшло до висновку, що Група має практичну здатність одноосібно управляти значущою діяльністю структурованого підприємства і, відповідно, Група контролює це підприємство. Таким чином, таке підприємство було консолідоване у цій консолідованій фінансовій звітності.

Кінцевою контролюючою стороною Групи є пані Жебровська Філя Іванівна.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

---

2. ОПЕРАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

У 2018 році українська економіка продовжувала відновлюватись від економічної та політичної кризи попередніх років і продемонструвала стійке зростання реального ВВП у розмірі близько 3.4% (2017: 2.5%), помірний рівень інфляції у розмірі 9.8% (2017: 13.7%) і незначну девальвацію національної валюти на приблизно 2.4% щодо долару США та 8.2% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік.

Також Україна продовжувала обмежувати свої політичні та економічні зв'язки з Росією, через анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також заморожений збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. В таких умовах, українська економіка продемонструвала подальшу переорієнтацію на ринок Європейського Союзу („ЄС”), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС, у такий спосіб ефективно реагуючи на взаємні торгові обмеження, запроваджені між Україною та Росією. Як результат, питома вага експортних та імпорتنих операцій з Росією суттєво знизилась від 18.2% і 23.3% у 2014 році до приблизно 7.7% і 14.2% у 2018 році, відповідно.

Щодо валютного регулювання, у 2018 році було прийнято нове валютне законодавство, яке набуде чинності із 7 лютого 2019 року. Воно забезпечує можливість НБУ реалізовувати більш ліберальну політику валютного регулювання та пом'якшення цілої низки валютних обмежень, наприклад: вимоги реєструвати в НБУ кредити від нерезидентів, 180-денного строку на здійснення платежів за зовнішніми економічними операціями, необхідної 50% частки обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті тощо.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ, співробітництві з Міжнародним валютним фондом („МВФ”) та безпроблемному проведенні президентських та парламентських виборів, які мають відбутися у березні та жовтні 2019 року, відповідно.

3. ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ І ПЕРЕГЛЯНУТИХ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ („МСФЗ”)

Прийняття до застосування нових і переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності

У 2018 році Група прийняла до застосування усі нові та переглянуті стандарти, випущені Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності („Рада з МСФЗ”), та тлумачення, прийняті Комітетом з тлумачень Міжнародних стандартів фінансової звітності („КТ МСФЗ”), які стосуються діяльності Групи і в обов'язковому порядку набувають чинності для звітних періодів, які починаються на або після 1 січня 2018 року:

- МСФЗ 9 „Фінансові інструменти”;
- МСФЗ 15 „Доходи від реалізації за договорами з клієнтами” (і поправки до МСФЗ 15);
- Поправки до МСФЗ 2 „Платіж на основі акцій” – Класифікація та оцінка операцій платежів на основі акцій;
- Поправки до МСБО 40 „Інвестиційна нерухомість” – Передача об'єктів інвестиційної нерухомості;
- Тлумачення КТ МСФЗ 22 „Операції в іноземних валютах та виплата авансу”;
- Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2014-2016 років.

Також Група вирішила достроково прийняти до застосовування МСФЗ 16 „Оренда”, який в обов'язковому порядку набуває чинності на 1 січня 2019 року.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

МСФЗ 9 „Фінансові інструменти”

У поточному році Група прийняла до застосування МСФЗ 9 „Фінансові інструменти” (переглянутий у липні 2014 року) та відповідні подальші поправки до інших МСФЗ, які набувають чинності щодо річних періодів, які починаються на або після 1 січня 2018 року. Перехідні положення МСФЗ 9 дозволяють підприємству не перераховувати порівняльні показники.

МСФЗ 9 запровадив нові вимоги до:

- **Класифікації та оцінки фінансових активів та фінансових зобов’язань.** Усі визнані фінансові активи, які входять у сферу застосування МСФЗ 9, вимагається оцінювати у подальшому за амортизованою вартістю або справедливою вартістю на основі бізнес-моделі, яку використовує підприємство для управління фінансовими активами та характеристиками потоків грошових коштів за договорами від фінансових активів. Керівництво Групи переглянуло та здійснило оцінку наявних у Групи фінансових активів станом на 1 січня 2018 року на основі фактів та обставин, які існували на цю дату, і прийшло до висновку, що первісне застосування МСФЗ 9 не завдало істотного впливу на фінансові активи Групи з точки зору їхньої класифікації та оцінки. Фінансові активи, які класифікувались як грошові кошти та їхні еквіваленти, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша дебіторська заборгованість згідно з вимогами МСБО 39 „Фінансові інструменти, визнання та оцінка” та оцінювались за амортизованою вартістю, продовжують оцінюватись за амортизованою вартістю згідно з вимогами МСФЗ 9, оскільки вони утримуються у рамках бізнес-моделі, призначеної для отримання потоків грошових коштів за договорами, а ці потоки грошових коштів складаються винятково із виплат основної суми та відсотків за непогашеною основною сумою боргу. Жодні зміни класифікації фінансових активів не завдали якогось впливу на фінансовий стан Групи, її прибутки або збитки, інші сукупні доходи або загальну суму сукупних доходів за рік. Прийняття до застосування МСФЗ 9 не завдало жодного впливу на класифікацію та оцінку фінансових зобов’язань Групи.
- **Зменшення корисності.** Стосовно зменшення корисності фінансових активів МСФЗ 9 вимагає використання моделі очікуваних кредитних збитків, на противагу до моделі понесених кредитних збитків згідно з МСБО 39. Модель очікуваних кредитних збитків вимагає від підприємства обліковувати очікувані кредитні збитки та зміни у цих очікуваних кредитних збитках на кожну звітну дату для відображення змін у кредитному ризику з моменту первісного визнання. Іншими словами, більше немає необхідності настання кредитної події для визнання кредитного збитку.
- **Облік хеджування.** Нові вимоги до загального обліку хеджування зберігають три види механізмів обліку хеджування, які наразі є доступними згідно з МСБО 39. Згідно з МСФЗ 9 запроваджується більша гнучкість до видів операцій, які дають право на використання обліку хеджування, зокрема, ширшим стає перелік видів інструментів, які можуть кваліфікуватися як інструменти хеджування, та види компонентів ризику за нефінансовими статтями, які дають право на використання обліку хеджування. Окрім того, тестування на предмет ефективності було переглянуто і замінене на принцип „економічних відносин”. Ретроспективна оцінка ефективності хеджування також більше не вимагається. Були запроваджені підвищені вимоги до розкриття інформації про діяльність підприємства з управління ризиками.

Група застосовувала МСФЗ 9 згідно з перехідними положеннями, викладеними в МСФЗ 9.

Окрім того, Група прийняла до застосування подальші поправки до МСФЗ 7 „Фінансові інструменти: розкриття інформації”, які застосовувались до розкриття інформації за 2018 рік.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**

У тисячах українських гривень

Не існувало фінансових активів або фінансових зобов'язань, які Група раніше визначила як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, згідно з МСБО 39, які б вимагали зміни класифікації або які Група обрала для зміни класифікації після прийняття до застосування МСФЗ 9. Не існувало фінансових активів або фінансових зобов'язань, які Група обрала для визначення як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, на дату первісного застосування МСФЗ 9.

Узагальнений вплив від прийняття до застосування МСФЗ 9 є таким:

- зміни у поданні розкриття інформації щодо торгової та іншої дебіторської заборгованості, (Примітка 11), грошових коштів та їх еквівалентів (Примітка 14), політики управління ризиками (Примітка 30) для відображення бізнес-моделі та характеристик потоків грошових коштів від цих активів та зобов'язань та групування їх у відповідні категорії згідно з МСФЗ 9 або іншу класифікацію згідно з МСФЗ;
- резерв на покриття очікуваних кредитних збитків у сумі 5,804 тисячі гривень станом на 31 грудня 2018 року (Примітка 11); впливу від впровадження нового стандарту на нерозподілений прибуток станом на 1 січня 2018 року не було виявлено.

МСФЗ 16 „Оренда”

У поточному році Група вперше прийняла до застосування МСФЗ 16 „Оренда” (випущений РМСБО у січні 2016 року) достроково до дати набуття ним чинності.

МСФЗ 16 запроваджує нові або скориговані вимоги стосовно обліку договорів оренди. Він запроваджує істотні зміни до обліку з боку орендаря за рахунок ліквідації відмінності між операційною та фінансовою орендою і вимагає визнання активу з права користування та орендного зобов'язання на момент початку оренди для всіх договорів оренди, за виключенням короткострокової оренди та оренди активів з невеликою вартістю. Вимоги до обліку з боку орендодавця залишилися, в основному, без змін. Детальна інформація щодо цих нових вимог наведена у Примітці 8.

При переході на МСФЗ 16 Група застосувала такі практичні спрощення:

- а) звільнення від вимоги перегляду класифікації договорів оренди, що існують на 1 січня 2018 року, на предмет відповідності критеріям нового стандарту;
- б) застосування єдиної ставки дисконтування до портфелю договорів оренди зі схожими характеристиками;
- в) дозвіл виключення первинних прямих витрат з оцінки активу з права користування на дату першого застосування стандарту;
- г) застосування попереднього досвіду та інформації, що стала відома пізніше, про можливості продовження або припинення договору при визначенні строку оренди.

Вплив від прийняття до застосування МСФЗ 16 на консолідовану фінансову звітність Групи

Датою первісного застосування МСФЗ 16 для Групи є 1 січня 2018 року.

Група застосувала МСФЗ 16 із використанням підходу визнання кумулятивного наслідку першого застосування цього стандарту на 1 січня 2018 року, як коригування залишку нерозподіленого прибутку без перерахунку порівняльної інформації.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Вплив від нового визначення оренди

Група скористалася практичним засобом, доступним під час переходу до МСФЗ 16, який дозволяє не проводити переоцінку щодо того, чи є договір орендою або чи містить він ознаки оренди. Відповідно, визначення оренди згідно з вимогами МСБО 17 „Оренда” і тлумачення КТ МСФЗ 4 „Визначення наявності у договорі ознак оренди” продовжують застосовуватись до договорів оренди, укладених або змінених до 1 січня 2018 року.

Зміна у визначенні оренди, в основному, стосується поняття контролю. МСФЗ 16 визначає, чи містить договір ознаки оренди на основі того, чи має клієнт право контролювати використання визначеного активу протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Група застосовує визначення оренди та відповідні рекомендації, викладені в МСФЗ 16, до всіх договорів оренди, укладених або змінених на або після 1 січня 2018 року (незалежно від того чи є вона орендарем або орендодавцем за договором оренди). Під час підготовки першого застосування МСФЗ 16 Група виконала проект із його впровадження. Результати проекту показали, що нове визначення згідно з МСФЗ 16 не змінить істотно обсяг договорів, які відповідають визначенню оренди для Групи.

Вплив на облік з боку орендаря

Колишні договори операційної оренди

МСФЗ 16 змінює спосіб, у який Група обліковує договори оренди, які раніше класифікувались як операційна аренда згідно з МСБО 17 і які вважались позабалансовими зобов'язаннями.

Застосовуючи МСФЗ 16 до всіх договорів оренди (за виключенням зазначеного внизу), Група:

- а) визнає активи з права користування та орендні зобов'язання у консолідованому звіті про фінансовий стан, які первісно оцінювались за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів, дисконтованою з використанням ставки додаткових запозичень орендаря на дату першого застосування;
- б) оцінює актив з права користування як величину, що дорівнює орендному зобов'язанню, скоригованому на суму будь-яких сплачених авансом або нарахованих орендних платежів, пов'язаних з цією орендою, визнаних у консолідованому звіті про фінансовий стан безпосередньо перед датою першого застосування;
- в) визнає амортизацію активів з права користування та відсотки за орендними зобов'язаннями у консолідованому звіті про прибутки або збитки;
- г) розділяє загальну суму виплачених грошових коштів на основну суму боргу (подається у складі фінансової діяльності) та відсотки (подаються у складі операційної діяльності) у консолідованому звіті про рух грошових коштів.

Стимуляційні виплати з оренди (наприклад, безкоштовний період оренди) визнаються як частина оцінки активів з права користування та орендних зобов'язань, у той час як, згідно з МСБО 17, вони призводили до визнання зобов'язання зі стимуляційних виплат, амортизованого як зменшення орендних витрат на прямолінійній основі.

Згідно з МСФЗ 16, активи з права користування перевіряються на предмет зменшення корисності згідно з вимогами МСБО 36 „Зменшення корисності активів”. Ця вимога замінює попередню вимогу щодо визнання резерву на покриття збитків від обтяжливих договорів оренди.

Для короткострокових договорів оренди (зі строком оренди до 12 місяців) Група вирішила визнавати орендні витрати на прямолінійній основі, як дозволено згідно з МСФЗ 16. Ці витрати подаються у складі інших витрат у консолідованому звіті про прибутки або збитки.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

Колишні договори фінансової оренди

Основна різниця між МСФЗ 16 та МСБО 17 стосовно активів, які раніше утримувалися за договорами фінансової оренди, стосується оцінки гарантій щодо залишкової вартості, які надає орендар орендодавцю. МСФЗ 16 вимагає, щоб Група визнавала як частину свого орендного зобов'язання лише суму, яку передбачається виплатити за гарантією щодо залишкової вартості, а не максимальну суму, гарантовану згідно з вимогами МСБО 17. Ця зміна не завдала суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Вплив на облік з боку орендодавця

МСФЗ 16 не змінює суттєво способу, у який орендодавець обліковує договори оренди. Згідно з МСФЗ 16, орендодавець продовжує класифікувати договори оренди як фінансову або операційну оренду та обліковує ці два види оренди по-різному.

Група як орендар

- а) Застосування МСФЗ 16 до договорів оренди, які раніше класифікувались як операційна оренда згідно з МСБО 17, призвело до визнання активів з права користування та орендних зобов'язань. Це призвело до зменшення інших витрат та збільшення витрат на знос та амортизацію, а також витрат на відсотки.
- б) Первісна оцінка активу з права користування включає величину первісної оцінки зобов'язання з оренди, орендні платежі на дату початку оренди або до цієї дати за вирахуванням отриманих пільг по оплаті оренди, початкові понесені прямі витрати, пов'язані з договором оренди, а також оціночні витрати, які будуть понесені при демонтажі, переміщенні або відновленні базового активу.
- в) Машини, утримувані за договорами фінансової оренди, які раніше подавались у складі основних засобів, зараз подаються у статті активів з права користування. У визнаній сумі не відбулося жодних змін.
- г) Орендні зобов'язання за договорами оренди, які раніше класифікувались як фінансова оренда згідно з МСБО 17 і подавались раніше у складі позик, зараз подаються як окрема стаття орендних зобов'язань. У визнаних зобов'язаннях не відбулося жодних змін.
- г) Стимуляційні зобов'язання з оренди, які раніше визнавались стосовно договорів операційної оренди, припинили визнаватись, а відповідна сума відноситься до оцінки активів з права користування та орендних зобов'язань.

Впливу від впровадження нового стандарту на нерозподілений прибуток станом на 1 січня 2018 року не було виявлено. Основні зміни на 1 січня 2018 року представлені в таблиці:

	Залишкова вартість основних засобів відповідно до МСБО 17, станом на 31 грудня 2017 року	Аванси видані, станом на 31 грудня 2017 року	Активи з права користування відповідно до МСФЗ 16, станом на 1 січня 2018 року	Зобов'язання з фінансової оренди відповідно до МСБО 17, станом на 31 грудня 2017 року	Зобов'язання з оренди відповідно до МСФЗ 16, станом на 1 січня 2018 року
Земля	-	-	9,415	-	(9,415)
Будівлі та споруди	-	1,504	36,793	-	(35,289)
Транспортні засоби	28,297	-	28,297	(23,557)	(23,557)

Протягом 2018 року Група уклала нові договори оренди та визнала активи з права користування і зобов'язання з оренди згідно з МСФЗ 16. Балансова вартість активів з права користування і зобов'язання з оренди станом на 31 грудня 2018 року склали 246,479 тисяч гривень та 234,110 тисяч гривень, відповідно.

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

На 1 січня 2018 року для цілей дисконтування зобов'язань за договорами оренди були застосовані наступні ставки додаткових запозичень орендаря:

для договорів у валюті	5%
для договорів у гривні	18%

Ставки додаткових запозичень орендаря визначаються як ставки відсотка, які Група повинна була б сплатити, для запозичень коштів на аналогічний термін і з аналогічним забезпеченням, необхідних для отримання активу вартістю співставною з вартістю актива з права користування в аналогічному економічному середовищі.

Застосування МСФЗ 16 має вплив на консолідований звіт про рух грошових коштів Групи.

Зміни в поданні інформації в консолідованому звіті

Згідно з МСФЗ 16 орендарі зобов'язані подавати інформацію про:

- виплати за короткостроковою орендою та змінні орендні виплати, не включені до оцінки орендного зобов'язання у рамках операційної діяльності (Група включила ці виплати як частину Витрат представництв та Витрат на транспортування і зберігання Примітка 22);
- грошові кошти, виплачені як частку відсотків за орендним зобов'язанням у складі операційної або фінансової діяльності, як дозволено згідно з МСБО 7 „Звіт про рух грошових коштів” (Група вирішила включити виплачені відсотки до складу операційної діяльності); та
- виплати грошових коштів за основною частиною орендного зобов'язання у складі фінансової діяльності.

Згідно з МСБО 17 усі орендні виплати за договорами операційної оренди подавались у складі потоків грошових коштів від операційної діяльності.

Відповідно, чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності, збільшились на 52,787 тисяч гривень, а чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності, збільшились на таку ж суму.

МСФЗ 15 „Доходи від реалізації за договорами з клієнтами” (та відповідні роз'яснення)

У поточному році Група прийняла до застосування МСФЗ 15 „Доходи від реалізації за договорами з клієнтами” (із поправками, прийнятими в квітні 2016 року), який набуває чинності для річних періодів, які починаються на або після 1 січня 2018 року. МСФЗ 15 запровадив новий підхід на основі 5 етапів до визнання доходів. До МСФЗ 15 були додані детальніші рекомендації для дій у випадку використання конкретних сценаріїв.

Новий стандарт запроваджує основний принцип стосовно того, що доходи від реалізації мають визнаватися тоді, коли товари або послуги передаються клієнту за ціною операції. Будь-які комбіновані товари або послуги, які можна чітко визначити, мають визнаватися окремо, а будь-які дисконти чи торгові знижки щодо ціни за договором повинні у загальному порядку розподілятися на окремі елементи. У випадку якщо сума компенсації відрізняється з якоїсь причини, повинні визнаватися мінімальні суми, якщо стосовно них не існує значного ризику сторнування. Витрати, понесені на забезпечення договорів з клієнтами, повинні капіталізуватися та амортизуватися протягом періоду, під час якого вигоди від договору будуть спожиті.

МСФЗ 15 вимагає, щоб підприємства застосовували професійні судження, з урахуванням усіх важливих фактів та обставин, під час застосування кожного етапу моделі стосовно договорів з клієнтами. Цей стандарт також визначає порядок обліку додаткових витрат, понесених для отримання договору, а також витрат, безпосередньо пов'язаних із виконанням договору. Окрім того, стандарт вимагає застосування ширшого розкриття інформації.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Група раніше застосовувала МСБО 18 *„Дохід від реалізації”* для визнання доходів, і перехід до МСФЗ 15 не завдав якогось істотного впливу на визнання доходів Групи. Таким чином, Група не застосовувала будь-яких коригувань або змін до розкриття інформації, які стосуються прийняття до застосування МСФЗ 15.

Прийняття інших нових і переглянутих стандартів та тлумачень не завдало жодного впливу на фінансовий стан або показники діяльності Групи, відображені у консолідованій фінансовій звітності, і не призвело до будь-яких змін в обліковій політиці Групи та сумах, відображених за поточний або попередні роки.

Стандарти і тлумачення випущені, але які ще не набули чинності

На дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності такі стандарти і тлумачення, а також поправки до стандартів, були випущені, але іще не набули чинності:

- Поправки до МСФЗ 10 *„Консолідована фінансова звітність”* і МСБО 28 *„Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства”* – Продаж або внесення активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством³;
- Поправки до МСБО 28 *„Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства”* – Довгострокові частки в асоційованих та спільних підприємствах¹;
- МСФЗ 17 *„Договори страхування”*²;
- Тлумачення КТ МСФЗ 23 *„Невизначеність стосовно порядку стягнення податків на прибуток”*¹;
- Поправки до МСБО 19 *„Виплати працівникам”* – Поправки, скорочення або погашення пенсійних планів¹;
- Поправки до МСФЗ 9 *„Фінансові інструменти”* – Характеристики дострокового погашення із негативною компенсацією¹;
- Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2015-2017 років¹.

¹ Набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на або після 1 січня 2019 року, причому дозволяється дострокове застосування.

² Набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на або після 1 січня 2021 року, причому дозволяється дострокове застосування.

³ Набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на або після дати, яка має бути визначена. Дозволяється дострокове застосування.

Наразі керівництво Групи здійснює оцінку впливу поправок та нових стандартів на консолідовану фінансову звітність Групи у майбутніх періодах.

4. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Заява про відповідність

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Основа підготовки консолідованої фінансової звітності

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Група здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому.

Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної вартості. Історична вартість зазвичай визначається на основі справедливої вартості компенсації, сплаченої в обмін на товари та послуги.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, спостерігається така ціна безпосередньо, чи оцінена за допомогою іншого методу оцінювання. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Група бере до уваги ті характеристики відповідного активу або зобов'язання, які учасники ринку взяли б до уваги, визначаючи ціну активу або зобов'язання на дату оцінки.

Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій консолідованій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій виплат на основі акцій, які входять у сферу застосування МСФЗ 2 „Платіж на основі акцій”, операцій оренди, які входять у сферу застосування МСФЗ 16 „Оренда”, та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО 2 „Запаси” або вартість під час використання згідно з МСБО 36 „Зменшення корисності”.

Окрім того, для цілей консолідованої фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому. Розподіл вхідних даних та відповідну ієрархію оцінок справедливої вартості можна викласти таким чином:

- вхідні дані Рівня 1 представлені цінами котирування (нескориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких підприємство може мати доступ на дату оцінки;
- вхідні дані Рівня 2 представлені вхідними даними (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- вхідні дані Рівня 3 – це вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Функціональна валюта та валюта подання

Статті консолідованої фінансової звітності кожної з компаній Групи вимірюються у валюті основного економічного середовища, в якому компанія здійснює свою діяльність („функціональна валюта”). Функціональною валютою компаній, зареєстрованих в Україні та на Кіпрі, є українська гривня, а компаній, зареєстрованих в Польщі – польський злотий. Ця консолідована фінансова звітність подається в українських гривнях, всі суми округлені до найближчої тисячі гривень, якщо не вказано інше.

Основа консолідації

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Компанії та підприємств (включно зі структурованими підприємствами), які контролюються Компанією та її дочірніми підприємствами. Контроль досягається тоді, коли Компанія:

- має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та
- має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на свої результати.

Компанія здійснює переоцінку наявності або відсутності контролю над об'єктом інвестування, якщо факти та обставини вказують на зміну одного або кількох із трьох зазначених вище елементів контролю.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

У випадку коли Компанія не володіє більшістю голосів в об'єкті інвестування, вважається, що вона має владні повноваження над цим об'єктом інвестування, коли вона має практичну можливість керувати значущими видами діяльності об'єкта інвестування одноосібно. При здійсненні оцінки Компанія враховує всі факти та обставини для визначення чи є права голосу Компанії достатніми для надання їй владних повноважень, у тому числі:

- розмір утримуваного Компанією пакету голосів у порівнянні із розміром та ступенем розпорошеності пакетів інших утримувачів прав голосу;
- потенційні права голосу, утримувані Компанією, інших утримувачів голосів або інших сторін;
- права, які виникають внаслідок інших контрактних угод; та
- будь-які додаткові факти та обставини, які вказують на те, що Компанія має або не має можливості керувати значущими видами діяльності об'єкта інвестування у період часу, коли необхідно прийняти рішення, включно з порядком розподілу голосів під час голосування на попередніх зборах акціонерів.

Консолідація об'єкта інвестування починається із дати, коли Компанія отримує контроль над об'єктом інвестування, та припиняється, коли Компанія втрачає контроль над об'єктом інвестування. Зокрема, доходи і витрати об'єкта інвестування, придбаного або проданого протягом року, включаються до консолідованого звіту про прибутки або збитки та інші сукупні доходи, починаючи з дати набуття Компанією контролю і до дати його втрати.

Прибуток або збиток та кожний компонент інших сукупних доходів розподіляються на акціонерів Компанії та неконтрольовані частки володіння. Загальна сума сукупних доходів дочірніх підприємств розподіляється на акціонерів Компанії та неконтрольовані частки володіння, навіть якщо це призводить до виникнення у неконтрольованих часток володіння від'ємного залишку.

У разі необхідності у фінансову звітність дочірніх підприємств вносяться коригування для приведення їх облікової політики у відповідність до облікової політики Групи.

Усі внутрішньогрупові активи та зобов'язання, статті власного капіталу, доходи, витрати і потоки грошових коштів за операціями між підприємствами Групи виключаються повністю під час консолідації.

Неконтрольовані частки

Неконтрольовані частки являють собою власний капітал дочірнього підприємства, який не належить, прямо або опосередковано, акціонерам Компанії.

Неконтрольовані частки подаються окремо у консолідованому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи і у складі власного капіталу у консолідованому звіті про фінансовий стан окремо від акціонерного капіталу Компанії.

Зміни часток володіння Групи в об'єктах інвестування

Зміни часток володіння Групи в об'єктах інвестування, які не призводять до втрати Групою контролю над цими об'єктом інвестування, обліковуються як операції із власним капіталом. У балансову вартість часток Групи та неконтрольованих часток володіння вносяться коригування для відображення змін їхніх відповідних часток у об'єктах інвестування. Будь-яка різниця між сумою коригування неконтрольованих часток володіння та справедливою вартістю сплаченої або отриманої компенсації визнається безпосередньо у складі власного капіталу та належить акціонерам Компанії.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Коли Група втрачає контроль над об'єктом інвестування, прибуток або збиток від вибуття визнається у складі консолідованого прибутку або збитку і розраховується як різниця між (i) загальною сумою справедливої вартості отриманої компенсації та справедливої вартості будь-якої збереженої частки та (ii) попередньою балансовою вартістю активів та зобов'язань об'єкта інвестування і будь-яких неконтрольованих часток володіння. Усі суми, визнані раніше у складі іншого сукупного доходу стосовно цього об'єкта інвестування, обліковуються так, ніби Група безпосередньо продала відповідні активи або передала відповідні зобов'язання (тобто, змінюють класифікацію на прибуток або збиток або переводяться безпосередньо до складу нерозподіленого прибутку).

Угоди по об'єднанню бізнесу

Угоди по об'єднанню бізнесів обліковуються за методом придбання. Винагорода, що сплачується при об'єднанні бізнесу, оцінюється за справедливою вартістю, що розраховується як сума справедливої вартості на дату придбання активів, переданих Групою, зобов'язань, прийнятих Групою перед колишніми власниками придбаного бізнесу, а також інструментів капіталу, випущених Групою в обмін на отримання контролю над бізнесом. Всі пов'язані з цим витрати, як правило, відображаються у прибутках і збитках в момент виникнення.

Ідентифіковані придбані активи та прийняті зобов'язання визнаються за справедливою вартістю на дату придбання.

Гудвіл розраховується як перевищення вартості придбання, вартості неконтрольованих часток в придбаному підприємстві і справедливої вартості частки, яка раніше належала покупцеві (при наявності такої) в капіталі придбаного підприємства над величиною його чистих ідентифікованих активів і зобов'язань на дату придбання. Якщо після повторної оцінки чиста вартість придбаних ідентифікованих чистих активів на дату придбання перевищує суму переданої винагороди, вартості неконтрольованої частки в придбаному підприємстві і справедливої вартості частки покупця в капіталі придбаного підприємства (при наявності такої), таке перевищення відноситься в прибуток або збиток як дохід від придбання частки за ціною нижчою за справедливую вартість.

Неконтрольовані частки, що представляють собою частки володіння, і дають право на пропорційну долю чистих активів підприємства при ліквідації, можуть спочатку оцінюватися за справедливою вартістю або пропорційно неконтрольованій частці у визнаній вартості ідентифікованих чистих активів придбаного бізнесу. Спосіб оцінки вибирається для кожної угоди окремо. Інші види неконтрольованих часток оцінюються за справедливою вартістю або відповідно до інших МСФЗ, коли це застосовно.

Умовна винагорода, передана Групою в рамках угоди по об'єднанню бізнесу, оцінюється за справедливою вартістю на дату придбання і включається в загальну винагороду, передану за угодою по об'єднанню бізнесу. Зміни справедливої вартості умовної винагороди, що відповідають критеріям коригувань періоду оцінки, відображаються ретроспективно, з одночасним коригуванням гудвілу. Коригування періоду оцінки – це коригування, що виникають при появі додаткової інформації в періоді оцінки (який не може перевищувати одного року з дати придбання) про факти та обставини, що існували на дату придбання.

Подальший облік змін справедливої вартості умовної винагороди, що не відповідають критеріям коригувань періоду оцінки, залежить від класифікації умовної винагороди. Умовна винагорода, класифікована як капітал, не переоцінюється на наступні звітні дати, а її подальша виплата враховується в капіталі. Умовна винагорода, класифікована як актив або зобов'язання, переоцінюється на наступні звітні дати відповідно до МСБО 39 або МСБО 37 „Резерви майбутніх витрат, умовні зобов'язання та умовні активи”. При цьому різниця, яка виникає, відноситься в прибуток або збиток.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Якщо первинний облік угоди об'єднання бізнесу не завершений на кінець періоду, в якому відбувається об'єднання бізнесу, в звітності представляються оціночні величини за статтями, оцінка яких не завершена. Ці оціночні величини коригуються (також можуть визнаватися додаткові активи чи зобов'язання) протягом періоду оцінки в міру з'ясування фактів і обставин, що існували на дату придбання і могли б вплинули на суми, визнані в звітності на цю дату, якщо б вони були відомі в той час.

Гудвіл

Гудвіл від об'єднання бізнесу враховується за вартістю придбання, розрахованою на дату придбання бізнесу, за вирахуванням накопичених збитків від знецінення.

Для оцінки на предмет знецінення гудвіл розподіляється між одиницями, які генерують грошові кошти (ОГГК) або групами ОГГК, які імовірно отримують вигоди синергії від об'єднання.

Оцінка знецінення ОГГК, між якими був розподілений гудвіл, проводиться щорічно або частіше, якщо є ознаки знецінення такої ОГГК. Якщо сума очікуваного відшкодування ОГГК виявляється нижче її балансової вартості, збиток від знецінення спочатку зменшує балансову вартість гудвілу даної ОГГК, а потім інших активів ОГГК пропорційно балансовій вартості кожного активу. Збитки від знецінення гудвілу визнаються безпосередньо в консолідованому звіті про прибутки і збитки та іншому сукупному доході. Збиток від знецінення гудвілу не підлягає відновленню в наступних періодах.

При вибутті ОГГК відповідна сума гудвілу враховується при визначенні прибутку чи збитку від продажу.

Інвестиція в асоційоване підприємство

Підприємство називається асоційованим, якщо Група має суттєвий вплив на його фінансову та операційну діяльність. Суттєвий вплив – це повноваження брати участь в ухваленні рішень стосовно фінансової та операційної діяльності об'єкта інвестицій, але не є контролем або спільним контролем над такою діяльністю.

Результати діяльності, а також активи і зобов'язання асоційованого підприємства включаються до консолідованої фінансової звітності з використанням методу участі в капіталі. Згідно із методом участі в капіталі інвестиція в асоційоване підприємство спочатку визнається у консолідованому звіті про фінансовий стан за первісною вартістю і коригується у подальшому для визнання частки Групи у прибутку або збитку та іншому сукупному доході асоційованого підприємства.

У тих випадках, коли підприємство Групи провадить операції з асоційованим підприємством Групи, прибутки та збитки, які виникають у результаті таких операцій з асоційованим підприємством, визнаються у консолідованій фінансовій звітності Групи лише у розмірі часток у цьому асоційованому підприємстві, які не стосуються Групи.

Визнання доходів

Доходи від реалізації оцінюються на основі компенсації отриманої або такої, на яку Група очікує отримати право за договором з клієнтом за виключенням суми очікуваних повернень, дисконтів, торгових знижок, податку на додану вартість та інших податків з продажу та зборів.

Для договорів Групи з клієнтами зобов'язання щодо виконання виконується на певний момент часу, а не протягом певного часу – зокрема, на момент коли товари постачаються до клієнтів або перевізника, який доставить товари до його клієнтів. Контроль переходить на момент, коли товари стають доступними для перевізника або коли покупець отримує у володіння товари (коли покупець отримує ризики та винагороди/вигоди від володіння товарами). Цей момент часу залежить великою мірою від умов постачання, як визначено у відповідному договорі.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Момент визнання доходів збігається з моментом передачі права власності на товари згідно з умовами постачання за договором (зазвичай на основі міжнародних умов торгівлі – Incoterms), коли клієнт отримує істотні ризики та винагороди від володіння товарами, а Група отримує право на платежі за доставлені товари.

Договори Групи з клієнтами не містять будь-яких істотних фінансових компонентів. Ціна операції визначається як ціна договору, за вирахуванням змінної величини компенсації у вигляді торгових знижок. Торгові знижки надаються клієнтам на основі обсягів продажів. На кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює найвірогіднішу суму цієї змінної величини компенсації і вносить відповідні коригування у суму доходів.

Якщо договори з клієнтами передбачають кілька зобов'язань для виконання, ціна операції розподіляється на кожне окреме зобов'язання по виконанню на основі співвідношення цін по кожній окремій операції продажу.

Податок на додану вартість

Дохід від реалізації, витрати й активи визнаються за вирахуванням суми податку на додану вартість („ПДВ”), крім випадків коли:

- ПДВ, сплачений під час придбання активів або послуг, не підлягає відшкодуванню податковим органом; у такому випадку ПДВ визнається як частина витрат на придбання активу або частина витратної статті, в залежності від обставин; та
- дебіторська і кредиторська заборгованість відображається з урахуванням суми податку на додану вартість.

Оренда

Група визнає актив з права користування та орендне зобов'язання стосовно всіх договорів оренди (включаючи суборенду та оренду нематеріальних активів), що передають право контролювати користування ідентифікованим активом протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію, за винятком короткострокових договорів оренди (з терміном оренди 12 місяців або менше) та оренди, за якою базовий актив є малоцінним. Для цих орендних операцій Група визнає орендні платежі операційними витратами на прямолінійній основі протягом строку оренди. При ідентифікації оренди Група використовує практичні прийоми МСФЗ 16, які дозволяють орендарю не відокремлювати не орендні компоненти контракту, а натомість обліковувати будь-які орендні та пов'язані з ними не орендні компоненти як єдині угоди.

Зобов'язання по оренді первісно оцінюється за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на дату початку оренди, дисконтованих з використанням ставки додаткових запозичень Групи. Орендні платежі включають в себе фіксовані платежі, змінні орендні платежі, які залежать від індексу чи ставки, первісно оцінені з використанням такого індексу чи ставки на дату початку, сум, що, як очікується, будуть сплачені за гарантіями ліквідаційної вартості; ціну виконання можливості придбання, якщо Група обґрунтовано впевнена у тому, що скористається такою можливістю, та платежі в рахунок штрафів за припинення оренди, за винятком випадків, коли Група обґрунтовано впевнена у тому, що не буде дострокового розірвання договору оренди. Змінні виплати, які залежать від зовнішніх факторів, відносяться на витрати в міру їхнього понесення.

На дату початку оренди Група оцінює актив з права користування за собівартістю, яка складається з суми первісної оцінки орендного зобов'язання, будь-яких орендних платежів, здійснених на, або до дати початку оренди, плюс будь-які понесені первісні прямі витрати та оцінка витрат, які будуть понесені у процесі демонтажу та переміщення базового активу, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Активи з права користування в подальшому амортизуються на прямолінійній основі протягом очікуваного терміну оренди. Строк оренди відповідає періоду, протягом якого контракт не може бути відмінений, за винятком випадків, коли Група обґрунтовано впевнена у реалізації можливості продовження оренди. При оцінці строку оренди Група враховує всі відповідні факти та обставини, які створюють економічний стимул для Групи скористатися можливістю продовжити оренду, наприклад, термін корисного використання активу, розташованого на орендованій площі, статистика зміни місця розташування, тенденції технологічних змін, рентабельність орендованих активів, а також витрати на припинення або укладення договорів оренди.

Строки корисного використання груп активів з права користування представлені таким чином:

Земля	1 рік
Будівлі та споруди (склади)	2-7 років
Транспортні засоби	3-5 років

Іноземні валюти

Операції, деноміновані у валютах, які відрізняються від відповідних функціональних валют, вважаються операціями в іноземних валютах. Операції в іноземних валютах первісно визнаються за курсами обміну, які діяли на дати відповідних операцій. На кінець кожного звітного періоду монетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у валюту подання за курсами, які діяли на цю дату. Немонетарні статті, які відображаються за справедливою вартістю, деномінованою в іноземних валютах, перераховуються у валюту подання за курсами обміну, які діяли на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, не перераховуються.

Курсові різниці за монетарними статтями визнаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони виникають.

Для цілей подання цієї консолідованої фінансової звітності активи та зобов'язання закордонних господарських одиниць Групи перераховуються у гривню із використанням курсів обміну валют, які діяли на кінець кожного звітного періоду. Статті доходів та витрат перераховуються за середніми курсами обміну валют за період, у разі якщо курси обміну не коливалися суттєво протягом цього періоду, а інакше використовуються курси обміну валют, які переважали на дати відповідних операцій. Курсові різниці, які виникають при цьому („резерв перерахунку іноземних валют”) визнаються у складі інших сукупних доходів і накопичуються у власному капіталі (причому вони належним чином розподіляються на відповідні неконтрольовані частки володіння).

У результаті вибуття закордонної господарської одиниці (тобто вибуття усієї частки Групи у закордонній господарській одиниці) усі курсові різниці, накопичені у складі власного капіталу щодо такої господарської одиниці і які належать акціонерам Компанії, змінюють свою класифікацію на прибуток або збиток.

Гудвіл та коригування справедливої вартості придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань, які виникають при придбанні закордонної господарської одиниці, розглядаються як активи та зобов'язання закордонної господарської одиниці та перераховуються у валюту подання за курсами, які діяли на цю дату. Курсові різниці, які виникають в цьому випадку, визнаються у складі іншого сукупного доходу.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

Курси обміну іноземних валют, які використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності, представлені таким чином:

Валюта	Станом на 31 грудня 2018 року	Середній курс обміну валют за 2018 рік	Станом на 31 грудня 2017 року	Середній курс обміну валют за 2017 рік
Гривня/долар США	27.6883	27.2005	28.0672	26.5966
Гривня/євро	31.7141	32.1429	33.4954	30.0042
Гривня/рубль	0.3983	0.4357	0.4870	0.4561
Гривня/злотий	7.3706	7.5502	8.0117	7.0490

Витрати на кредити та позики

Витрати на кредити та позики включають витрати з відсотків, фінансові витрати за договорами фінансової оренди та іншу довгострокову кредиторську заборгованість, за якою нараховуються відсотки, а також витрати на обслуговування боргів.

Витрати на кредити та позики, які безпосередньо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікованих активів, тобто активів, які обов'язково потребують суттєвого періоду для підготовки їх до використання за призначенням чи для реалізації, додаються до первісної вартості цих активів до того часу, поки активи не будуть, в основному, готові до їхнього використання за призначенням або продажу. Інвестиційний дохід, отриманий від тимчасової інвестиції позик, витрати на які будуть включені до складу кваліфікованих активів, вираховуються із витрат на кредити та позики, які підлягають капіталізації.

Усі інші витрати на кредити та позики визнаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони були понесені.

Витрати на дослідження та розробки

Витрати на дослідження та розробки включають витрати, які пов'язані з дослідженнями та розробками препаратів та переважно стосуються доклінічних та клінічних випробувань, витрат на персонал, витрат на сировину та матеріали, які пов'язані з дослідженням таких препаратів, а також реєстрацію нових лікарських препаратів. Витрати на дослідження визнаються як витрати звітного періоду по мірі їх виникнення. Витрати на дослідження та розробку конкретного препарату визнаються як нематеріальний актив тоді і тільки тоді, коли Група може продемонструвати усе із нижчезазначеного:

- технічну можливість завершити створення нематеріального активу так, щоб він був придатний до використання або продажу;
- свій намір завершити створення нематеріального активу та використовувати або продати його;
- свою здатність використовувати або продати нематеріальний актив;
- як нематеріальний актив генеруватиме ймовірні майбутні економічні вигоди;
- наявність достатніх відповідних технічних, фінансових та інших ресурсів для завершення розробки та використання чи продажу нематеріального активу; та
- свою здатність достовірно оцінити витрати, які відносяться до нематеріального активу протягом його розробки.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Зобов'язання за пенсійними та іншими довгостроковими виплатами працівникам

Пенсійні зобов'язання зі встановленими виплатами

Група зобов'язана компенсувати Державному пенсійному фонду України кошти за пенсії, які виплачуються державою працівникам Групи, які працювали у шкідливих для здоров'я умовах праці і, відповідно, отримали право виходу на пенсію та одержання пенсії раніше встановленого пенсійним законодавством віку.

Також згідно корпоративного пенсійного плану Група здійснює визначені виплати затвердженої кількості працівників після їх виходу на пенсію. Сума таких платежів залежить від періоду надання послуг працівником Групи та являє собою довгострокові виплати.

Група не створює для фінансування зазначених пенсійних планів зі встановленими виплатами („План”) спеціальні фонди та не має відповідних активів на їх здійснення. Група фінансує свої зобов'язання таким чином, що за рахунок поточного періоду покриваються фактичні виплати, що припадають на цей період.

Чисте зобов'язання Групи відносно цих Планів розраховується окремо за кожним Планом шляхом оцінки суми майбутніх виплат, які належать працівникам за надані ними послуги у поточному та попередньому періодах. Сума виплати потім дисконтується для визначення поточної вартості зобов'язання, яке відображається у звіті про фінансовий стан. Ставка дисконтування оцінюється з використанням фактичної дохідності корпоративних цінних паперів або державних цінних паперів, які мають високий рейтинг і такий же термін погашення, як і відповідне пенсійне зобов'язання, та якими торгують на світових фондових ринках, та коригується з урахуванням середнього очікуваного рівня інфляції.

Категорії витрат по пенсійній програмі зі встановленими виплатами представлені таким чином:

- вартість послуг (включно з вартістю поточних послуг, вартістю раніше наданих послуг, а також прибутками та збитками від скорочення та погашення плану);
- чистий процентний дохід/(витрати); і
- переоцінка.

Група відображає перші два компоненти витрат у складі прибутків та збитків в статті „Витрати на персонал”. Прибутки та збитки від скорочення або збільшення витрат визнаються як вартість послуг минулих періодів у складі прибутків та збитків в періоді зміни пенсійного плану. Визнана в інших сукупних доходах переоцінка відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку і не підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитків.

Пенсійний план з визначеними внесками

Працівники Групи отримують пенсії від держави у відповідності до пенсійного законодавства України. Група сплачує до Державного пенсійного фонду України суму на основі заробітної плати кожного працівника. Витрати Групи за цими внесками відображаються у статті „Витрати на персонал”. Ця сума включається до складу витрат у тому періоді, в якому вона понесена.

Оподаткування

Витрати з податку на прибуток складаються з поточного та відстроченого податку.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Поточний податок

Податок, який підлягає сплаті у поточному періоді, розраховується виходячи з суми оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від прибутку до оподаткування, відображеного у консолідованому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи, тому що в нього не включені статті доходів або витрат, які підлягають оподаткуванню або які враховуються для визначення об'єкту оподаткування в інші роки, а також тому, що в нього не включаються статті, які не підлягатимуть оподаткуванню або які ніколи не враховуватимуться для визначення об'єкту оподаткування. Зобов'язання Групи з поточного податку на прибуток розраховується з використанням діючих податкових ставок станом на звітну дату.

Відстрочений податок

Відстрочений податок визнається стосовно тимчасових різниць між балансовою вартістю активів і зобов'язань у консолідованій фінансовій звітності та відповідними податковими базами, які використовуються для розрахунку оподатковуваного прибутку. Відстрочені податкові зобов'язання зазвичай визнаються щодо всіх оподатковуваних тимчасових різниць. Відстрочені податкові активи зазвичай визнаються щодо всіх тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню, якщо є ймовірним, що буде отриманий оподатковуваний прибуток, до якого можна застосувати тимчасову різницю, яка підлягає вирахуванню. Такі відстрочені податкові активи і зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті первісного визнання активів і зобов'язань в рамках операції, яка не впливає ні на оподатковуваний прибуток, ні на обліковий прибуток. Окрім того, відстрочені податкові зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті первісного визнання гудвілу.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються щодо тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційоване підприємства, за виключенням випадків, коли Група здатна контролювати час реалізації таких тимчасових різниць та є ймовірним, що тимчасові різниці не сторнуватимуться в недалекому майбутньому. Відстрочені податкові активи, які виникають із тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню, пов'язаних із такими інвестиціями і частками участі, визнаються лише тоді і тільки тоді, коли існує ймовірність того, що тимчасові різниці сторнуватимуться в недалекому майбутньому; та оподатковуваний прибуток буде доступним, і до нього можна застосувати тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кінець кожного звітного періоду і зменшується у тій мірі, в якій відсутня ймовірність отримання достатнього оподатковуваного прибутку, який дозволить відшкодувати повністю або частину суми цього активу.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися у тому періоді, в якому актив буде реалізований або буде погашене зобов'язання, на основі діючих або фактично діючих податкових ставок та податкового законодавства на кінець звітного періоду.

Оцінка відстрочених податкових зобов'язань і активів відображає податкові наслідки, які можуть виникнути у результаті використання Групою на звітну дату того або іншого методу для відшкодування або погашення балансової вартості своїх активів та зобов'язань.

Поточний та відстрочений податки за рік

Поточний та відстрочений податки визнаються у складі консолідованого прибутку або збитку, за винятком випадків, коли вони відносяться до статей, які визнаються у складі інших сукупних доходів або безпосередньо у складі власного капіталу. У цьому випадку поточний та відстрочений податки також визнаються у складі інших сукупних доходів або безпосередньо у складі власного капіталу, відповідно.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Відстрочені податкові активи та зобов'язання взаємно зараховуються, коли існує юридично закріплене право взаємозаліку поточних податкових активів і поточних податкових зобов'язань, та коли вони відносяться до податків на прибуток, які стягуються одним і тим же податковим органом із одного й того ж оподаткованого підприємства.

Основні засоби

Основні засоби відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої зносу та накопичених збитків від зменшення корисності. Історична вартість об'єкта основних засобів включає:

- ціну його придбання, включно з імпортними митами та податками, які не підлягають відшкодуванню, за вирахуванням торгових та інших знижок;
- будь-які витрати, які безпосередньо стосуються постачання активу до місця розташування та приведення його у стан, який забезпечує його функціонування відповідно до намірів керівництва Групи.

Первісна вартість активів, створених власними силами, включає вартість матеріалів, прямих витрати на оплату праці та відповідну частину виробничих накладних витрат.

Капіталізовані витрати включають витрати на модернізацію і заміну частин активів, які збільшують строк їх корисної експлуатації або покращують їх здатність генерувати доходи. Витрати на ремонт та обслуговування основних засобів, які не відповідають наведеним вище критеріям капіталізації, відображаються у складі прибутку або збитку у тому періоді, в якому вони були понесені.

Сума, яка підлягає амортизації, являє собою первісну вартість об'єкта основних засобів, за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Ліквідаційна вартість активу являє собою очікувану суму, яку підприємство отримало б на поточний момент від вибуття об'єкта основних засобів, за вирахуванням усіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якби цей актив уже досяг того віку й стану, в якому, як передбачається, він буде перебувати в кінці строку своєї корисної експлуатації.

Знос основних засобів призначений для списання суми, яка підлягає амортизації за вирахуванням їхньої ліквідаційної вартості, протягом строку корисної експлуатації активу та розраховується із використанням прямолінійного методу. Земля не амортизується. Строки корисного використання груп основних засобів представлені таким чином:

Будівлі та споруди	10-80 років
Машини та обладнання	4-30 років
Транспортні засоби	4-10 років
Офісне обладнання	2-8 років
Інші активи, що амортизуються	3-8 років

Ліквідаційна вартість, строки корисного використання і методи нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного звітного періоду. Вплив будь-яких змін, які виникають у результаті оцінок, зроблених у попередні періоди, враховується як зміна оцінки та обліковується перспективно.

Об'єкт основних засобів припиняють визнавати після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу. Будь-який прибуток або збиток, який виникає у результаті вибуття або списання об'єкта основних засобів (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу та його балансовою вартістю), визнається у складі прибутку або збитку.

Незавершене будівництво включає витрати, безпосередньо пов'язані з будівництвом основних засобів. Амортизація на об'єкти незавершеного будівництва не нараховується до тих пір, поки ці активи не будуть доступні для використання, тобто коли вони будуть знаходитися у місці розташування та у стані, які забезпечують їх функціонування у відповідності з намірами керівництва.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи з обмеженими строками корисної експлуатації відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється із застосуванням прямолінійного методу протягом строку їх корисного використання. Очікувані строки корисної експлуатації та метод нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного звітного періоду, причому вплив будь-яких змін в оцінках обліковується перспективно.

Строки корисного використання груп нематеріальних активів представлені таким чином:

Програмне забезпечення і ліцензії	2-10 років
Інші нематеріальні активи	2-10 років

Нематеріальний актив припиняють визнавати після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від його подальшого використання або вибуття. Прибутки або збитки, які виникають від припинення визнання нематеріального активу, що оцінюються як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу, визнаються у складі прибутку або збитку у момент припинення визнання активу.

Нематеріальні активи, придбані в результаті об'єднання бізнесу

Нематеріальні активи, придбані в результаті об'єднання бізнесу і які відображаються окремо від гудвілу, визнаються за справедливою вартістю на дату придбання (яка розглядається як вартість придбання).

Після визнання нематеріальні активи, придбані в результаті об'єднання бізнесу, відображаються по вартості придбання за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності аналогічно нематеріальних активів, придбаних в рамках окремих угод.

Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів, за виключенням гудвілу

На кінець кожного звітного періоду Група переглядає балансову вартість своїх основних засобів та нематеріальних активів з метою визначення чи існує будь-яке свідчення того, що ці активи зазнали збитку від зменшення корисності. У разі наявності таких ознак Група здійснює оцінку суми відшкодування відповідного активу для визначення розміру збитку від знецінення (якщо таке зменшення корисності мало місце). Якщо неможливо здійснити оцінку суми відшкодування окремого активу, Група здійснює оцінку суми відшкодування одиниці, яка генерує грошові кошти, до якої належить даний актив.

Сума очікуваного відшкодування активу являє собою більшу з величин: справедливої вартості активу або одиниці, яка генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на продаж, та вартості при використанні активу. Для проведення оцінки вартості під час використання сума очікуваних майбутніх потоків грошових коштів дисконтується до їхньої теперішньої вартості із використанням ставки дисконтування до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та характерні для активу ризики, по відношенню до яких не були скориговані оцінки майбутніх грошових потоків.

Якщо, за оцінками, сума очікуваного відшкодування активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти) менша від його балансової вартості, то балансова вартість активу (одиниці, яка генерує грошові кошти) зменшується до суми очікуваного відшкодування. Збитки від зменшення корисності одразу визнаються у складі прибутку або збитку.

У випадках коли збиток від зменшення корисності у подальшому сторнується, балансова вартість активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти) збільшується до переглянутої оцінки його суми відшкодування, але таким чином, щоб збільшена балансова вартість не перевищувала балансову вартість, яка була б визначена за умови відсутності збитків від зменшення корисності активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти), визнаних у попередні роки.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Запаси

Запаси Групи складаються із сировини, готової продукції, пакувальних матеріалів, незавершеного виробництва, товарів та інших запасів.

Первісна вартість запасів включає всі витрати на придбання (за вирахуванням непрямих податків) і, коли застосовується, ті витрати, які були понесені під час доведення запасів до їх місця розташування та стану. Під час відпуску запасів у виробництво, продажу та іншому вибутті, оцінка запасів визначається за методом середньозваженої вартості.

Запаси відображаються за меншою з двох величин: первісної вартості та чистої вартості реалізації. Чиста вартість реалізації являє собою очікувану ціну продажу під час звичайної господарської діяльності, за вирахуванням очікуваних витрат на завершення виробництва та витрат на реалізацію.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні активи не визнаються у консолідованій фінансовій звітності, але розкриваються у примітках, коли існує вірогідність надходження економічних вигід.

Умовні зобов'язання не визнаються у консолідованій фінансовій звітності, за винятком випадків коли існує ймовірність того, що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, і при цьому сума таких зобов'язань може бути достовірно оцінена. Інформація про такі зобов'язання розкривається у консолідованій фінансовій звітності, за винятком випадків коли можливість відтоку ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, є незначною.

Фінансові інструменти

Фінансові активи і фінансові зобов'язання визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан Групи, коли вона стає стороною контрактних взаємовідносин щодо певного інструмента.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання Групи представлені грошовими коштами та їхніми еквівалентами, торговою та іншою дебіторською заборгованістю, іншими необоротними активами (довгострокова дебіторська заборгованість), кредитами та позиками, зобов'язаннями з оренди, торговою кредиторською заборгованістю. Облікова політика щодо первісного визнання та подальшої оцінки фінансових інструментів розкривається у відповідних розділах облікової політики, викладених далі у цій Примітці.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання первісно оцінюються за справедливою вартістю. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску фінансових активів та фінансових зобов'язань (окрім фінансових активів та фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням результату переоцінки у складі прибутку або збитку), додаються до або вираховуються зі справедливої вартості фінансових активів або фінансових зобов'язань, відповідно, на момент первісного визнання. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів або фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням результату переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються одразу у складі прибутку або збитку.

Фінансові активи

Усі визнані фінансові активи оцінюються у подальшому або за амортизованою вартістю, або справедливою вартістю у залежності від класифікації фінансових активів.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Класифікація фінансових активів

Боргові інструменти, які відповідають умовам як таких, що оцінюються у подальшому за амортизованою вартістю (ця категорія є найбільш характерною для Групи):

- фінансові активи утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримувати фінансові активи для збирання потоків грошових коштів; та
- договірні умови за фінансовими активами викликають на визначені дати потоки грошових коштів, які є виплатами тільки основної суми та відсотків за непогашеною основною сумою боргу.

За умовчанням усі інші фінансові активи оцінюються у подальшому за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансові активи, які обліковуються за амортизованою вартістю, у подальшому оцінюються із використанням методу ефективної відсоткової ставки і підлягають зменшенню корисності.

Метод ефективної відсоткової ставки є методом розрахунку амортизованої вартості боргового інструмента та розподілу доходів з відсотків протягом відповідного періоду.

Амортизована вартість фінансового активу є сумою, за якою фінансовий актив оцінюється на момент первісного визнання, за вирахуванням виплат основної суми, плюс накопичена амортизація із використанням методу ефективної відсоткової ставки щодо будь-якої різниці між цією первісною сумою та сумою на момент погашення, скориговану із впливом будь-якого резерву на покриття збитків. Валова балансова вартість фінансового активу є амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття збитків.

Зменшення корисності фінансових активів

Група визнає резерв на покриття очікуваних кредитних збитків для всіх боргових інструментів, які не утримуються як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Очікувані кредитні збитки оцінюються як різниця між усіма потоками грошових коштів, належними для отримання Групою згідно з договорами, та всіма потоками грошових коштів, які Група передбачає отримати, дисконтовані за первісною ефективною відсотковою ставкою. Сума очікуваних кредитних збитків оновлюється на кожну звітну дату для відображення змін у кредитному ризику з моменту первісного визнання відповідного фінансового інструмента.

Для торгової та іншої дебіторської заборгованості та активів за договорами Група застосовує спрощений підхід до розрахунку очікуваних кредитних збитків. Відповідно, Група не відстежує зміни у кредитному ризику, але замість цього визнає резерв на покриття збитків на основі очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансових інструментів на кожну звітну дату. Група визначила матрицю резервів, яка базується на історичному досвіді понесення кредитних збитків, скоригованому із використанням прогнозних факторів, характерних для конкретних дебіторів та економічного середовища.

Для всіх інших фінансових інструментів Група визнає очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів, коли відбулося істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Однак, якщо кредитний ризик від фінансового інструмента не збільшився істотно з моменту первісного визнання, Група оцінює збиток на покриття збитків від цього фінансового інструмента у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам протягом 12 місяців.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів являють собою очікувані кредитні збитки, які виникають у результаті усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента. І навпаки, очікувані кредитні збитки протягом 12 місяців являють собою частину очікуваних кредитних збитків на весь строк дії фінансових інструментів, які, як очікується, виникнуть у результаті подій дефолту для фінансового інструмента, які можливі протягом 12 місяців після звітної дати.

Істотне збільшення кредитного ризику

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Група порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату із ризиком настання дефолту за фінансовим інструментом на дату первісного визнання. Під час здійснення такої оцінки Група бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогновною інформацією, яка доступна без докладання надлишкових витрат чи зусиль. Прогнозна інформація, яка береться до уваги, включає майбутні прогнози щодо галузей, в яких провадять свою діяльність дебітори Групи, отримані зі звітів економічних експертів, фінансових аналітиків, державних органів, а також під час аналізу різноманітних зовнішніх джерел фактичної та прогновної економічної інформації, яка стосується основної операційної діяльності Групи.

Незалежно від результату зазначеної вгорі оцінки Група передбачає, що кредитний ризик за фінансовим активом збільшився істотно з моменту первісного визнання, коли виплати за договором прострочені більше ніж на 30 днів, якщо тільки у Групи немає обґрунтованої та корисної інформації, яка вказує на протилежне.

Фінансові інструменти із низьким рівнем кредитного ризику

Незважаючи на викладене вгорі, Група припускає, що кредитний ризик за фінансовим інструментом не збільшився істотно з моменту первісного визнання, якщо фінансовий інструмент визначається як такий, що має низький рівень кредитного ризику на звітну дату. Фінансовий інструмент визначається як такий, що має низький кредитний ризик, якщо:

- (1) фінансовий інструмент має низький рівень настання дефолту;
- (2) дебітор має велику здатність виконати свої зобов'язання за потоками грошових коштів за договорами у короткостроковій перспективі; та
- (3) негативні зміни в економічних та господарських умовах у довгостроковій перспективі можуть, але не обов'язково, зменшити здатність позичальника виконати свої зобов'язання за потоками грошових коштів за договорами.

Визначення дефолту

Група визначає, що дефолт настав, коли актив прострочений більше ніж на 120 днів, якщо тільки у Групи немає обґрунтованої та корисної інформації для демонстрації того, що застосування критерію із більшою затримкою часу настання дефолту є більше адекватним.

Фінансові активи, які зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику

Фінансовий актив вважається таким, що зазнав зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні потоки грошових коштів від фінансового активу. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- (а) значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- (б) порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

- (в) кредитор(и) позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає(ють) позичальнику уступку(и), яку(і) інакше кредитор(и) навіть і не розглядав(ли) би(б);
- (г) вірогідність того, що позичальник зазнає банкрутства або проводитиме іншу фінансову реорганізацію; або
- (г) зникнення активного ринку для цього фінансового активу у результаті дії фінансових труднощів.

Політика списання

Група списує фінансовий актив, коли існує інформація, яка вказує на те, що дебітор зазнав серйозних фінансових труднощів і не існує реалістичної перспективи щодо його відшкодування, наприклад, коли дебітора визнали як такого, що підлягає ліквідації або він розпочав процедури банкрутства, або, у випадку з торговою та іншою дебіторською заборгованістю, суми заборгованості прострочені більше ніж на три роки, у залежності від того яка дата настане раніше. Списані фінансові активи можуть продовжувати вважатися такими, що підлягають стягненню згідно з процедурами відшкодування Групи, з урахуванням юридичних консультацій, коли необхідно. Будь-яке виконане відшкодування визнається у складі прибутку або збитку.

Інформація про вхідні дані, припущення та методики оцінки, використані керівництвом для оцінки та визнання очікуваних кредитних збитків, розкривається у відповідних Примітках 3 та 11 щодо фінансових активів.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти в касі та на рахунках у банках, а також короткострокові депозити із первісним терміном погашення до трьох місяців.

Для цілей подання консолідованого звіту про рух грошових коштів до складу грошових коштів та їх еквівалентів включені грошові кошти та короткострокові депозити, як визначено вище.

Торгова та інша дебіторська заборгованість

Торгова та інша дебіторська заборгованість, яка має фіксовані або визначені платежі та не має котирування на активному ринку, класифікується як дебіторська заборгованість. Торгова та інша дебіторська заборгованість оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки, за вирахуванням збитків від знецінення. Доходи з відсотків визнаються із застосуванням методу ефективної відсоткової ставки, за винятком короткострокової дебіторської заборгованості, коли визнання відсотків не буде мати суттєвого впливу.

Припинення визнання фінансових активів

Група припиняє визнавати фінансовий актив лише в тих випадках, коли спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від такого фінансового активу або коли вона передає фінансовий актив і всі істотні ризики та вигоди, пов'язані з володінням цим активом, третій особі.

Під час передавання фінансового активу Група оцінює, в якому обсязі за нею залишаються ризики та вигоди від володіння фінансовим активом. При цьому:

- Якщо Група в основному передає всі ризики та вигоди від володіння фінансовим активом, то припиняє визнання фінансового активу та окремо визнає як активи або зобов'язання всі права та обов'язки, створені або збережені при передаванні.
- Якщо Група в основному зберігає за собою всі ризики та вигоди від володіння фінансовим активом, то суб'єкт господарювання продовжує визнавати фінансовий актив.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

- Якщо Група в основному не передає й не зберігає за собою всіх ризиків та вигід від володіння фінансовим активом, то: (а) якщо контроль над фінансовим активом за Групою не залишився, вона припиняє визнання фінансового активу та окремо визнає як активи або зобов'язання всі права та обов'язки, створені або збережені при передаванні; (б) якщо контроль залишився за Групою, вона продовжує визнавати фінансовий актив у обсязі своєї подальшої участі у фінансовому активі. Якщо Група продовжує визнавати актив в обсязі своєї подальшої участі, вона визнає також відповідне зобов'язання.

При припиненні визнання фінансового активу в цілому різниця між балансовою вартістю (визначеною на дату припинення визнання) та одержаною компенсацією (включаючи всі одержані нові активи мінус усі прийняті нові зобов'язання) визнається в прибутку чи збитку.

Фінансові зобов'язання та інструменти власного капіталу

Боргові інструменти та інструменти власного капіталу класифікуються або як фінансові зобов'язання, або як власний капітал у залежності від сутності договірних відносин та визначень фінансового зобов'язання та інструмента власного капіталу.

Акціонерний капітал

Акціонерний капітал Компанії визнається у сумі компенсації, отриманої Компанією. Усі подальші збільшення акціонерного капіталу відображаються за справедливою вартістю отриманих внесків.

Викуп власних інструментів капіталу Компанії вираховуються безпосередньо з власного капіталу. Жодних прибутків або збитків, пов'язаних із придбанням, продажем, випуском або анулюванням інструментів власного капіталу Компанії не визнається у консолідованому звіті про прибутки або збитки та інший сукупний дохід.

Фінансові зобов'язання

Група здійснює класифікацію своїх фінансових зобов'язань як таких, що в подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю.

Фінансові зобов'язання первісно оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення операції. Фінансові зобов'язання у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної відсоткової ставки.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Група виключає фінансове зобов'язання (або частину фінансового зобов'язання) зі свого звіту про фінансовий стан тоді й лише тоді, коли воно погашається: тобто тоді, коли зобов'язання, передбачене договором, виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання), яке було погашене або передане іншій стороні, та виплаченою компенсацією, включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті зобов'язання, визнається в прибутку або збитку.

5. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ ТА ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ОЦІНОК

Застосування облікової політики Групи, викладеної у Примітці 4, вимагає від керівництва застосування професійних суджень, оцінок та припущень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, які не є очевидними з інших джерел. Оцінки та пов'язані з ними припущення базуються на історичному досвіді та інших факторах, які, на думку керівництва, вважаються доцільними у цих обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятися від таких оцінок.

Оцінки та відповідні припущення переглядаються на постійній основі. Результати переглядів облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому здійснюється такий перегляд оцінки, якщо результат перегляду впливає на поточний або майбутній періоди.

Істотні судження під час застосування облікової політики

Нижче наведені істотні судження, окрім тих відповідних оцінок, зроблених керівництвом під час застосування облікової політики Групи, які мають найістотніший вплив на суми, відображені у консолідованій фінансовій звітності.

Визнання витрат на дослідження та розробки

Витрати на проекти з дослідження та розробки визнаються як нематеріальні активи лише тоді, коли вони відповідають критеріям до визнання, викладеним в обліковій політиці Групи. На сьогодні жодні з витрат на дослідження та розробки не відповідали критеріям до визнання. Відповідно, усі витрати Групи на дослідження та розробки дотепер визнавалися у періоді, в якому вони були понесені (Примітка 24).

Подання інформації за сегментами

На думку керівництва, Група провадить операційну діяльність як єдиний операційний бізнес-сегмент. Приймаючи дане судження, керівництво проаналізувало визначення операційного бізнес-сегмента згідно з вимогами МСФЗ 8 і прийшло до висновку, що у складі Групи немає жодної господарської діяльності, чиї б результати переглядалися та аналізувалися окремо на предмет маржинальності у розрізі продуктів, або у розрізі географії. Група не виділяє операційну діяльність Групи „Норд Фарм” як окремий сегмент у зв’язку з тим, що доля показників доходу, прибутку/збитку та активів не відповідає кількісним критеріям МСФЗ.

Визначення виробничих потужностей у м. Шостка як одиниці яка генерує грошові кошти

Керівництво визначило, що для цілей аналізу стосовно зменшення корисності основних засобів виробничі приміщення для виробництва активних фармацевтичних інгредієнтів у місті Шостка, Україна, не мають розглядатися як окрема одиниця, що генерує грошові кошти, у зв’язку з відсутністю завершеного виробничого циклу та активного ринку продукції, яка виготовляється у вказаних приміщеннях, а також через взаємозалежність грошових потоків між виробничими потужностями у місті Шостка та Києві.

Основні джерела невизначеності оцінок

Нижче наведені основні припущення стосовно майбутнього та інші основні джерела невизначеності оцінок зроблених керівництвом на кінець звітного періоду, щодо яких існує значний ризик того, що вони стануть причиною суттєвих коригувань балансової вартості активів та зобов’язань протягом наступного фінансового року.

Зменшення корисності гудвілу

Визначення того, чи є зменшення корисності гудвілу, вимагає оцінки вартості використання активу, до якого відноситься гудвіл. Розрахунок вартості використання активу вимагає від керівництва оцінювати очікувані майбутні грошові потоки, згенеровані таким активом, та ставку дисконтування для приведення майбутніх грошових потоків до теперішньої вартості.

Зменшення корисності основних засобів

МСФЗ вимагають, щоб підприємство здійснювало оцінку на кінець кожного звітного періоду, чи існують будь-які ознаки того, що активи втратили свою вартість від зменшення корисності. У разі існування таких ознак Група здійснює оцінку суми очікуваного відшкодування відповідного активу для визначення розміру збитку від зменшення корисності (якщо таке зменшення корисності мало місце). Оцінка факту наявності ознак щодо зменшення корисності станом на звітну дату, включно з аналізом внутрішніх та зовнішніх факторів, вимагає від керівництва застосування різних припущень. Жодного зменшення корисності основних засобів не було визнано Групою на кінець звітного періоду.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Строки корисної експлуатації основних засобів

Оцінка строків корисного використання об'єктів основних засобів вимагає від керівництва застосування професійних суджень, які базуються на досвіді роботи з аналогічними активами. Під час визначення строків корисного використання активів керівництво враховує способи очікуваного використання кожного активу, його моральний знос, фізичний знос та умови, в яких буде експлуатуватися цей актив. Зміна будь-якої з цих умов або оцінок може призвести до коригування майбутніх норм амортизації, що обліковується перспективно.

Чиста вартість реалізації запасів

У відповідності до МСБО 2 „Запаси” запаси відображаються за меншою з двох величин: первісної вартості та чистої вартості реалізації. Під час оцінки чистої вартості реалізації запасів Група застосовує різні професійні судження для визначення:

- очікуваної ціни продажу запасів під час звичайної господарської діяльності, за вирахуванням розрахункових витрат на завершення операції продажу; та
- рівня подальшого використання запасів.

На кожну звітну дату Група проводить оцінку балансової вартості запасів і відображає, якщо необхідно, списання вартості запасів до їхньої чистої вартості реалізації (Примітка 10).

Дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін

Станом на 31 грудня 2018 року, інші необоротні активи та торгова та інша дебіторська заборгованість включали заборгованість від акціонерів Групи у сумі 68,821 тисяч гривень (2017: 64,781 тисяч гривень) та 62,670 тисяч гривень, відповідно. Керівництво вважає, що Група зможе повністю відшкодувати їхню вартість в рамках контрактних строків погашення заборгованості на підставі бізнес-планів власників та керівництва Групи.

Активи з права користування та зобов'язання з оренди

Величина активів з права користування і зобов'язань з оренди залежить від оцінки керівництва стосовно термінів оренди та застосованої ставки залучення додаткових запозичень. Термін оренди відповідає терміну орендного договору, який не підлягає розірванню, за винятком випадків, коли існує достатня впевненість у продовженні цього договору. При оцінці термінів оренди керівництво Групи аналізує всі факти та обставини, які можуть вплинути на економічну доцільність продовження договорів оренди.

Ставки додаткових запозичень орендаря визначаються як ставки відсотка, які Група повинна була б сплатити, для запозичень коштів на аналогічний термін і з аналогічним забезпеченням, необхідних для отримання активу вартістю співставною з вартістю актива з права користування в аналогічному економічному середовищі (Примітка 8).

Пенсійні зобов'язання

Зобов'язання з виплати пенсій оцінюються на основі низки очікувань та прогнозів (Примітка 17), які використовуються для оцінки зобов'язання на кінець кожного звітного періоду. Для визначення показників плинності кадрів, оцінки змін в заробітній платі, індексу інфляції тощо від керівництва вимагається прийняття істотних професійних суджень. Зміни оцінок керівництва можуть вплинути на суму вартості зобов'язання у звіті про фінансовий стан та відповідні нарахування у звіті про фінансові результати (інший сукупний дохід).

ПАТ „ФАРМАК”

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

6. ОСНОВНІ ЗАСОБИ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років інформація про рух основних засобів була представлена таким чином:

<i>Первісна вартість</i>	Земля	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Офісне обладнання	Інші активи, що амортизуються	Незавершене капітальне будівництво та невстановлене обладнання	Всього
На 31 грудня 2016 року	5,461	763,354	1,493,987	182,289	90,067	6,880	286,867	2,828,905
Надходження	-	34,487	139,231	43,739	29,650	1,059	141,587	389,753
Переміщення до складу інвестиційної нерухомості	-	-	-	148	(540)	(214)	-	(606)
Внутрішні переміщення	-	89,254	109,537	636	3,493	214	(203,134)	-
Вплив курсових різниць	-	1,069	130	2,542	71	-	-	3,812
Вибуття	-	(512)	(2,305)	(13,926)	(1,267)	(296)	-	(18,306)
На 31 грудня 2017 року	5,461	887,652	1,740,580	215,428	121,474	7,643	225,320	3,203,558
Надходження	-	43,491	390,017	26,093	41,594	1,097	67,343	569,635
Вплив МСФЗ 16	-	-	-	(32,814)	-	-	-	(32,814)
Переміщення до складу інвестиційної нерухомості	-	112	-	(113)	-	-	(112)	(113)
Внутрішні переміщення	-	20,501	65,716	1,489	4,322	360	(92,388)	-
Вплив курсових різниць	-	(373)	(45)	(570)	(41)	(9)	1	(1,037)
Вибуття	(88)	(1,653)	(2,178)	(13,336)	(3,010)	(205)	-	(20,470)
На 31 грудня 2018 року	5,373	949,730	2,194,090	196,177	164,339	8,886	200,164	3,718,759

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

	Земля	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Офісне обладнання	Інші активи, що амортизуються	Незавершене капітальне будівництво та невстановлене обладнання	Всього
Накопичений знос								
На 31 грудня 2016 року	-	(137,782)	(647,531)	(78,049)	(53,811)	(2,912)	-	(920,085)
Знос	-	(29,089)	(143,845)	(30,256)	(20,668)	(1,022)	-	(224,880)
Переміщення до складу інвестиційної власності	-	-	-	(153)	-	-	-	(153)
Вплив курсових різниць	-	(483)	(75)	(1,458)	(20)	-	-	(2,036)
Вибуття	-	107	2,173	11,126	1,158	268	-	14,832
На 31 грудня 2017 року	-	(167,247)	(789,278)	(98,790)	(73,341)	(3,666)	-	(1,132,322)
Знос	-	(32,522)	(161,329)	(24,414)	(27,522)	(1,378)	-	(247,165)
Вплив МСФЗ 16	-	-	-	4,517	-	-	-	4,517
Переміщення до складу інвестиційної власності	-	-	-	4	-	-	-	4
Внутрішні переміщення	-	25	200	-	(33)	(192)	-	-
Вплив курсових різниць	-	174	30	378	15	5	-	602
Вибуття	-	900	2,075	10,619	2,971	197	-	16,762
На 31 грудня 2018 року	-	(198,670)	(948,302)	(107,686)	(97,910)	(5,034)	-	(1,357,602)
Залишкова вартість								
На 31 грудня 2017 року	5,461	720,405	951,302	116,638	48,133	3,977	225,320	2,071,236
На 31 грудня 2018 року	5,373	751,060	1,245,788	88,491	66,429	3,852	200,164	2,361,157

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

Станом на 31 грудня 2018 року до складу незавершеного капітального будівництва та невстановленого обладнання переважно було включено роботи та обладнання для модернізації діючих виробництв у місті Києві, зокрема розширення потужностей з виробництва рідких лікарських засобів та складських об'єктів, реконструкції котельні.

Активи у заставі

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років балансова вартість основних засобів Групи, використаних в якості забезпечення кредитів та позик (Примітка 16), була представлена таким чином:

	2018	2017
Машини та обладнання	306,899	274,744
Будівлі та споруди	3,282	163,471
Транспортні засоби	1	5
Всього	310,182	438,220

Повністю амортизовані активи

Об'єкти машин та обладнання та інших основних засобів, які було включено до складу основних засобів Групи та відображено станом на 31 грудня 2018 року за первісною вартістю у сумі 212,494 тисячі гривень (2017: 183,794 тисяч гривень), були повністю амортизовані, але продовжували перебувати в експлуатації.

Авансові платежі за основні засоби

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років авансові платежі за основні засоби були представлені переважно передплатами за будівельні та проектні роботи, обладнання для модернізації та розширення діючих виробництв рідких лікарських засобів та таблеткового виробництва.

7. НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років інформація про рух нематеріальних активів була представлена таким чином:

	Програмне забезпечення і ліцензії	Інші нематеріальні активи	Нематеріальні активи, не введені в експлуатацію	Всього
Первісна вартість				
На 31 грудня 2016 року	53,427	34,087	30,215	117,729
Надходження	4,998	11,754	32,966	49,718
Внутрішні переміщення	6,021	1,750	(7,771)	-
Вплив курсових різниць	-	175	-	175
Вибуття	(182)	(3,957)	-	(4,139)
На 31 грудня 2017 року	64,264	43,809	55,410	163,483
Надходження	20,026	335	21,791	42,152
Внутрішні переміщення	38,300	5,104	(43,404)	-
Вплив курсових різниць	(129)	-	-	(129)
Вибуття	(2,225)	(29,780)	-	(32,005)
На 31 грудня 2018 року	120,236	19,468	33,797	173,501

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

У тисячах українських гривень

	Програмне забезпечення і ліцензії	Інші нематеріальні активи	Нематеріальні активи, не введені в експлуатацію	Всього
Накопичена амортизація				
На 31 грудня 2016 року	(25,446)	(20,005)	-	(45,451)
Амортизаційні нарахування	(9,652)	(17,667)	-	(27,319)
Вплив курсових різниць	-	(34)	-	(34)
Вибуття	182	3,957	-	4,139
На 31 грудня 2017 року	(34,916)	(33,749)	-	(68,665)
Амортизаційні нарахування	(18,418)	(3,067)	-	(21,485)
Вплив курсових різниць	31	-	-	31
Вибуття	2,222	29,693	-	31,915
На 31 грудня 2018 року	<u>(51,081)</u>	<u>(7,123)</u>	<u>-</u>	<u>(58,204)</u>
Залишкова вартість				
На 31 грудня 2017 року	<u>29,348</u>	<u>10,060</u>	<u>55,410</u>	<u>94,818</u>
На 31 грудня 2018 року	<u>69,155</u>	<u>12,345</u>	<u>33,797</u>	<u>115,297</u>

Нематеріальні активи, не введені в експлуатацію за рік, який закінчився на 31 грудня 2018 року, включають витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням та розробкою об'єктів нематеріальних активів, в тому числі витрати на розробку програмного забезпечення у сумі 15,181 тисяч гривень, та витрати на придбання досьє лікарських засобів, які перебувають на реєстрації, у сумі 18,616 тисяч гривень. Нематеріальні активи на етапі розробки не амортизуються і не переводяться до складу програмного забезпечення і ліцензій або інших нематеріальних активів до тих пір, поки не будуть готові до використання за їх призначенням.

Повністю амортизовані активи

Об'єкти нематеріальних активів, які було відображено станом на 31 грудня 2018 року за первісною вартістю у сумі 17,839 тисячі гривень (2017: 32,110 тисяч гривень), були повністю амортизовані, але продовжували перебувати в експлуатації.

8. АКТИВИ З ПРАВА КОРИСТУВАННЯ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ОРЕНДИ

Договори оренди Групи в основному стосуються оренди складських об'єктів, земельних ділянок, які знаходяться у комунальній та державній власності (земельні ділянки під виробничо-складськими комплексами) та транспортних засобів. Зобов'язання за договорами оренди підлягають погашенню у гривнях за комерційним обмінним курсом гривні до долара США на дату здійснення платежу.

Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість активів Групи з права користування, була представлена таким чином:

	2018
Земля	6,633
Будівлі та споруди	181,241
Транспортні засоби	58,605
Всього	<u>246,479</u>

ПАТ „ФАРМАК”

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Амортизація активів з права користування за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, включена до амортизаційних відрахувань у консолідованому звіті про прибутки або збитки була представлена таким чином:

	2018
Земля	9,415
Будівлі та споруди	37,815
Транспортні засоби	8,517
Всього	55,747

Надходження до складу активів з права користування протягом 2018 року, склали 228,141 тис. грн.

Витрати з відсотків, нарахованих за зобов'язаннями по оренді за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, становили 11,942 тис. грн. і включалися до фінансових витрат у консолідованому звіті про прибутки і збитки (Примітка 26).

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року витрати пов'язані зі змінними орендними платежами, не включеними в оцінку зобов'язань з оренди та короткостроковими договорами оренди, склали 9,862 тис. грн. та 10,934 тис. грн., відповідно.

Майбутні мінімальні орендні платежі за договорами оренди і теперішня вартість чистих мінімальних орендних платежів станом на 31 грудня 2018 року були представлені таким чином:

	2018
Мінімальні орендні платежі, включаючи:	
Поточна частина (менше ніж 1 рік)	73,206
Від 1 до 5 років	164,300
Більше 5 років	34,328
Всього мінімальні орендні платежі	271,834
За вирахуванням майбутньої вартості фінансування	(37,724)
Приведена вартість мінімальних орендних платежів, включаючи:	
Поточна частина (менше ніж 1 рік)	59,573
Від 1 до 5 років	141,112
Більше 5 років	33,425
Всього приведена вартість мінімальних орендних платежів	234,110
За вирахуванням поточної частини зобов'язань з оренди	(59,573)
Всього довгострокова частина зобов'язань з оренди	174,537

Загальне вибуття грошових коштів по договорам оренди за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, склало 73,149 тис. грн.

Договори оренди Групи включають типові обмеження та зобов'язання, що є загальними для місцевої ділової практики, такі як відповідальність Групи за регулярне технічне обслуговування, ремонт орендованих активів та його страхування, перепланування та проведення постійних поліпшень лише за згодою орендодавця, використання об'єкта лізингу відповідно до чинного законодавства.

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

9. ГУДВІЛ

Гудвіл виник у результаті придбання Групи „Норд Фарм”, тому що первісна вартість операції об’єднання підприємств включала премію за контроль. Окрім того, виплачена сума за операцію об’єднання підприємств фактично включала суми, пов’язані із вигодою від очікуваної синергії, зростання доходів, майбутнього розвитку ринку та об’єднання робочого потенціалу Групи „Норд Фарм” та Групи. Ці вигоди не визнаються окремо від гудвілу, оскільки вони не відповідають критеріям визнання для ідентифікованих нематеріальних активів.

Жодну з позицій гудвілу, який виникає у результаті цих придбань, не передбачається включати до складу витрат, які враховуються в цілях оподаткування.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років інформація про гудвіл була представлена таким чином:

	2018	2017
Первісна вартість	186,955	203,217
Накопичені збитки від зменшення корисності	(144,353)	(156,909)
	42,602	46,308

Первісна вартість

	2018	2017
На 1 січня	203,217	186,090
Вплив курсових різниць	(16,262)	17,127
На 31 грудня	186,955	203,217

Курсові різниці виникли завдяки ефекту переоцінки функціональної валюти польський злотий до валюти презентації – української гривні.

Накопичені збитки від зменшення корисності

	2018	2017
На 1 січня	(156,909)	-
Збитки від зменшення корисності, визнані протягом року (Примітка 25)	-	(161,630)
Вплив курсових різниць	12,556	4,721
На 31 грудня	(144,353)	(156,909)

Для цілей перевірки на предмет знецінення, гудвіл був повністю віднесений на Групу „Норд Фарм” як окрему одиницю, яка генерує грошові кошти.

У 2017 році був визнаний збиток від зменшення корисності гудвілу. Рішення про оцінку гудвілу на предмет знецінення було прийняте на підставі негативного фінансового результату та не виконання планів продажів за перше півріччя 2017 року.

Негативні фінансові результати та невиконання планів продажів було пов’язане з завищеними очікуваннями ефекту синергії від об’єднання робочого потенціалу групи, а обрані методи просування нових продуктів на ринку Польщі силами Групи „Норд Фарм” були не виправдані.

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

У тисячах українських гривень

Вартість відшкодування Групи „Норд Фарм” в момент перевірки на знецінення станом на 31 грудня 2018 року розраховується, виходячи з очікуваних грошових потоків, згідно із п'ятирічним планом, затвердженим менеджментом, і ставки дисконтування 13.31% річних. Грошові потоки після закінчення цього терміну екстрапольовані, виходячи із постійного темпу росту 2.50%. Вказаний темп росту не перевищує середній очікуваний темп довгострокового росту фармацевтичного ринку Польщі. На думку менеджменту, будь-яка очікувана зміна ключових припущень у розрахунку вартості відшкодування не призведе до перевищення балансової вартості одиниці, яка генерує грошові кошти, над її вартістю відшкодування.

Нижче наведені ключові припущення в розрахунку вартості відшкодування Групи „Норд Фарм”:

Плановий дохід від реалізації	Згідно з оцінкою менеджменту, середньорічне зростання обсягів доходів у порівнянні з фактичним середнім доходом за 2017-2018 роки до строку планування складе 6.8%.
Плановий валовий прибуток	Середній валовий прибуток за попередній період, який безпосередньо передують строку планування, збільшений з урахуванням очікуваних змін в структурі реалізації. Згідно з оцінкою менеджменту, середньорічне зростання валової прибутковості на 3.5% є досяжним.
Зміна закупівельних цін та рівня інфляції	Прогнозні індекси споживчих цін у Польщі та Україні протягом строку планування. Значення індексів оцінені менеджментом, виходячи із фактичної інформації за період, що передують строку планування, і прогнозів із зовнішніх джерел на вказаний строк.

Зменшення корисної вартості гудвілу за результатами оцінки на предмет зменшення корисності станом на 31 грудня 2018 року не було виявлено.

10. ЗАПАСИ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років запаси були представлені таким чином:

	2018	2017
Готова продукція	451,655	398,524
Сировина	400,464	329,061
Пакувальні матеріали	148,203	145,601
Незавершене виробництво	125,216	85,175
Товари для перепродажу	21,372	74,502
Інші запаси	18,640	18,458
Всього	1,165,550	1,051,321

Первісну вартість запасів у сумі 1,803,739 тисяч гривень (2017: 1,615,206 тисяч гривень) було включено до складу собівартості реалізації (Примітка 21) за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року.

Сума збитку від списання запасів визнана у складі інших операційних витрат (Примітка 25) за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, становила 52,552 тисяч гривень (2017: 22,444 тисяч гривень). Таке списання стосується сировини та готової продукції і визнається за результатами інвентаризацій та аналізу термінів придатності, що проводяться Групою.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

11. ТОРГОВА ТА ІНША ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років торгова та інша дебіторська заборгованість була представлена таким чином:

	2018	2017
Торгова дебіторська заборгованість	1,453,836	1,185,461
Інша дебіторська заборгованість	77,585	25,250
	1,531,421	1,210,711
Резерв на покриття збитків від знецінення дебіторської заборгованості	(44,077)	(49,925)
Всього торгової та іншої дебіторської заборгованості	1,487,344	1,160,786

Станом на 31 грудня 2018 року торгова та інша дебіторська заборгованість включала залишки до отримання від пов'язаних сторін у сумі 76,979 тисячі гривень (2017: 14,752 тисяч гривень) (Примітка 28).

На торгову дебіторську заборгованість жодних відсотків не нараховується. Кредитний період за операціями продажу товарів зазвичай становив 30-120 днів у 2018 році (2017: 30-120 днів).

Група на постійній основі оцінює резерв під збитки за торговою та іншою дебіторською заборгованістю в сумі, що дорівнює очікуванім кредитним збиткам за весь термін. Очікувані кредитні збитки за торговою та іншою дебіторською заборгованістю оцінюються з використанням матриці оціночних резервів, посиляючись на минулий досвід виникнення дефолту і аналіз поточного фінансового становища дебітора, скоригованої на фактори, специфічні для дебітора, загальні економічні умови галузі, в якій дебітори здійснюють свою діяльність, оцінку поточного, так і прогнозованого розвитку умов станом на звітну дату.

Група на постійній основі проводить індивідуальну оцінку для окремих значних дебіторів з характеристиками кредитного ризику, які не узгоджуються з іншими.

Група визнала резерв на збиток у розмірі 100% на всю торгову та іншу дебіторську заборгованість, термін погашення якої був прострочений більше ніж на 120 днів, оскільки історичний досвід вказує, що така заборгованість, як правило, не відшкодовується.

Група списує торгову та іншу дебіторську заборгованість при наявності інформації, яка вказує, що боржник має серйозні фінансові труднощі, і ймовірність відшкодування відсутня, наприклад, в разі, коли боржник перебуває в стадії ліквідації або банкрутства, або, в разі торгової дебіторської заборгованості, якщо суми прострочені більш ніж на три роки (в залежності то того, яка подія настає раніше). Відносно списаної торгової та іншої дебіторської заборгованості не проводиться процедур примусового стягнення.

У наведеній нижче таблиці вказано профіль ризиків торгової дебіторської заборгованості на основі матриці оціночних резервів Групи. Минулий досвід Групи, пов'язаний з виникненням кредитних збитків, свідчить про різні характеристики виникнення збитків для різних клієнтських сегментів розділених на основі країни реалізації. Відповідно резерв під збитки на основі статусу прострочених платежів розмежовується залежно від країни реалізації. Значних змін в макроекономічних показниках країн, в яких знаходяться основні клієнти Групи, і які могли б суттєво вплинути на ризики виникнення кредитних збитків в звітному періоді не відбулося.

ПАТ „ФАРМАК”

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

На 31 грудня 2018 року	Торгова дебіторська заборгованість – кількість днів прострочення					Разом
	Не прострочена	<30	31-60	61-90	>90	
Україна						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	0.05%	0.10%	0.76%	5.13%	15.26%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	796,540	193,707	34,848	63,796	-	1,088,891
Очікувані кредитні збитки за весь термін	398	194	265	3,273	-	4,130
Узбекистан						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	1.68%	4.32%	16.32%	26.05%	29.58%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	15,710	17,465	-	-	-	33,175
Очікувані кредитні збитки за весь термін	264	755	-	-	-	1,019
Казахстан						
Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків	0.71%	1.10%	13.33%	36.00%	39.18%	
Очікувана загальна валова вартість у випадку дефолту	58,978	9,213	1,009	-	-	69,200
Очікувані кредитні збитки за весь термін	419	101	135	-	-	655
Разом очікувані кредитні збитки за весь термін						5,804

Відповідно до проведеного аналізу балансу торгової та іншої дебіторської заборгованості від продажу в інших країнах в загальній сумі 296,078 тисяч гривень на основі матриці оціночних резервів, Група не очікує суттєвих кредитних збитків.

Рух очікуваних збитків за весь термін, визнаних у відношенні торгової та іншої дебіторської заборгованості у відповідності зі спрощеним підходом, викладеним а МСФЗ 9, за 2018 та 2017 роки був представлений таким чином:

	Оцінені у сукупності	Оцінені індивідуально	Разом
На 1 січня 2017 року	-	34,152	34,152
Збитки від знецінення, визнані стосовно дебіторської заборгованості	-	12,868	12,868
Суми, списані протягом року як безнадійна заборгованість	-	-	-
(Прибутки)/Збитки від курсових різниць	-	2,905	2,905
Відшкодована дебіторська заборгованість	-	-	-
На 31 грудня 2017 року	-	49,925	49,925
Збитки від знецінення, визнані стосовно дебіторської заборгованості	5,804	27,525	33,329
Суми, списані протягом року як безнадійна заборгованість	-	(28,683)	(28,683)
(Прибутки)/Збитки від курсових різниць	-	(8,516)	(8,516)
Відшкодована дебіторська заборгованість	-	(1,978)	(1,978)
На 31 грудня 2018 року	5,804	38,273	44,077

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

Застосування моделі очікуваних кредитних збитків згідно з МСФЗ 9 за рахунок дострокового визнання кредитних збитків не призвело до формування істотного додаткового резерву на покриття очікуваних кредитних збитків станом на 31 грудня 2017 року, тому порівняльна інформація не була представлена.

12. АВАНСИ ВИДАНІ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років аванси видані були представлені таким чином:

	2018	2017
Аванси видані постачальникам за послуги	36,585	37,005
Аванси видані постачальникам за сировину	22,777	18,657
Витрати майбутніх періодів	8,159	6,339
	67,521	62,001
Резерв на покриття збитків від знецінення авансів виданих	(674)	(329)
Всього	66,847	61,672

Станом на 31 грудня 2018 року до складу авансів виданих були включені залишки за операціями з пов'язаними сторонами у сумі 3,796 тисяч гривень (2017: 736 тисяч гривень) (Примітка 28).

13. ПОДАТКИ ДО ВІДШКОДУВАННЯ ТА ПЕРЕДОПЛАТИ З ПОДАТКІВ, ОКРІМ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років податки до відшкодування та передоплати з податків були представлені таким чином:

	2018	2017
ПДВ до відшкодування	11,131	38,539
Інші податки	18,999	15,498
Всього	30,130	54,037

14. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та короткострокові банківські депозити із первісним терміном погашення до трьох місяців.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років грошові кошти та їх еквіваленти були представлені таким чином:

	2018	2017
Грошові кошти в касі та на рахунках у банках	49,969	41,947
Короткострокові банківські депозити	60,000	12,000
Всього	109,969	53,947

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

На залишки грошових коштів на рахунках у банках нараховувався відсотковий дохід за плаваючими ставками на основі щоденних банківських депозитних ставок. Короткострокові банківські депозити станом 31 грудня 2018 та 2017 року були представлені депозитами на вимогу та овернайт.

Банки, в яких зберігалися основні залишки грошових коштів Групи станом на 31 грудня 2018 року (102,211 тисяч гривень) мали довгостроковий рейтинг за національною шкалою: „AAA (ukr)”, прогноз стабільний, за яким позичальник або окремий борговий інструмент характеризується найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

15. АКЦІОНЕРНИЙ КАПІТАЛ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років затверджений, зареєстрований і повністю оплачений акціонерний капітал включав 7,273,200 простих акцій номінальною вартістю 5 гривень за акцію. Всі акції мають рівні права голосу. Власники простих акцій мають право на отримання дивідендів за фактом їх оголошення і право одного голосу у розрахунку на одну акцію на щорічних Загальних зборах акціонерів.

Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість акціонерного капіталу Групи становила 54,352 тисяч гривень (54,352 тисяч гривень станом на 31 грудня 2017 року), яка є первісною сумою акціонерного капіталу, скоригованою на вплив історичної гіперінфляції згідно з МСБО 29 у сумі 21,284 тисячі гривень, за вирахуванням долі акцій у розмірі 3,298 тисяч гривень, яка була викуплена дочірньою компанією Групи ТОВ „Фармахім”.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років структура володіння акціонерним капіталом Групи була представлена таким чином:

	2018		2017	
	Кількість акцій	Частка володіння, %	Кількість акцій	Частка володіння, %
<i>Безпосередні акціонери:</i>				
FARMAK GROUP N.V.	4,945,090	67.99%	4,945,090	67.99%
Фізичні особи (< 2% окремо)	615,084	8.45%	768,635	10.57%
Foyil Capital Limited	508,552	6.99%	508,552	6.99%
Farmak International Holding GmbH	420,364	5.78%	420,364	5.78%
ТОВ „Фармахім”	415,946	5.72%	415,946	5.72%
Юридичні особи (< 2% окремо)	193,238	2.66%	137,590	1.89%
F.I. & P. Holdings Limited	174,926	2.41%	77,023	1.06%
Всього	7,273,200	100.00%	7,273,200	100.00%

Дивіденди

У квітні 2018 року Загальні збори акціонерів затвердили виплату дивідендів за 2017 рік у сумі 5,75 гривні за акцію на загальну суму 41,821 тисяча гривень. Згідно розподілу часток володіння у структурі акціонерного капіталу станом на 31 грудня 2018 року, 2,392 тисячі гривень із загальної суми оголошених дивідендів належала до сплати на користь ТОВ „Фармахім” (2017: 1,914 тисяч гривень), що є дочірньою компанією ПАТ „Фармак”.

У квітні 2017 року Загальні збори акціонерів затвердили виплату дивідендів за 2016 рік у сумі 4,60 гривні за акцію на загальну суму 33,457 тисяч гривень. Згідно розподілу часток володіння у структурі акціонерного капіталу станом на 31 грудня 2017 року, 1,914 тисячі гривень із загальної суми оголошених дивідендів належала до сплати на користь ТОВ „Фармахім”.

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

Викуп власних акцій

У 2017 році дочірнє підприємство Групи ТОВ „Фармахім”, викупило акції ПАТ „Фармак” у одного з міноритарних акціонерів ПАТ „Фармак” у кількості 15,920 штук, що складає 0.22% акціонерного капіталу Групи. Справедлива вартість викуплених акцій становила 8,510 тисяч гривень, а перевищення справедливої вартості викуплених акцій над їх номінальною вартістю було визнане безпосередньо у складі звіту про зміни у власному капіталі у сумі 8,383 тисяч гривень.

Загальна кількість акції ПАТ „Фармак”, викуплених дочірнім підприємством Групи ТОВ „Фармахім”, склала 415,946 штук, що складає 5.72% акціонерного капіталу Групи.

16. КРЕДИТИ ТА ПОЗИКИ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років інформація про непогашені кредити та позики була представлена таким чином:

Забезпечені кредити та позики:	Валюта	2018	2017
Кредитні лінії від українських банків	Євро	334,669	133,967
Позика від пов'язаної сторони	Євро	93,814	15,199
	Польський злотий	25,793	16,148
Кредит від іноземного банку	Долари США	-	190,609
Кредитні лінії від українських банків	Євро	-	143,968
Позики ЄБРР ¹⁾			
Всього кредитів та позик		454,276	499,891
<i>За вирахуванням:</i>			
Короткострокових кредитів та позик та короткострокової частини довгострокових кредитів та позик		(441,971)	(497,627)
Довгострокові кредити та позики		12,305	2,264

¹⁾ В 2018 році Група провела виплату останньої частини кредиту від Європейського банку реконструкції та розвитку („ЄБРР”) у розмірі 4,286 тисяч євро в результаті чого заборгованість по кредитному договору ЄБРР станом на 31 грудня 2018 року була повністю погашена.

У 2018 році середньозважені відсоткові ставки по кредитним позикам Групи в іноземній валюті були представлені наступним чином: для позик у доларах США – 5.71%, у євро – 3.9%, та у польських злотих – 3.64%. Аналогічна інформація у 2017 році була представлена наступним чином: для позик у доларах США – 5.72%, у євро – 4.4%, та у польських злотих – 3.71%. У таблиці нижче наведена інформація про кредити та позики Групи із фіксованими та плаваючими відсотковими ставками станом на 31 грудня 2018 та 2017 років:

	2018	2017
Плаваючі відсоткові ставки	360,462	350,725
Фіксовані відсоткові ставки	93,814	149,166
Всього	454,276	499,891

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років кредити та позики були забезпечені такими видами активів у заставі:

	2018	2017
Основні засоби (Примітка 6)	310,182	438,220
Інвестиційна нерухомість	-	17
Всього	310,182	438,237

Договори про надання кредитних ліній з українськими банками також встановлюють вимоги до певних фінансових показників і містять умови крос-дефолту, згідно з якими невиконання одного боргового зобов'язання розглядається як дефолт і по іншому. За роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, Група дотримувалася вимог щодо фінансових показників і не порушувала умов крос-дефолту.

Інформація про невикористані кредитні лінії, доступні для Групи, а також терміни погашення кредитів та позик Групи за договорами розкривається у Примітці 30.

17. ПЕНСІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗІ ВСТАНОВЛЕНИМИ ВИПЛАТАМИ

Узгодження залишків теперішньої вартості пенсійних зобов'язань зі встановленими виплатами працівникам за 2018 та 2017 роки представлено таким чином:

	2018	2017
Залишок на початок року	106,857	31,846
У тому числі:		
Довгострокові зобов'язання	91,777	28,566
Поточні зобов'язання	15,080	3,280
Вартість поточних послуг	724	2,970
Витрати на відсотки	14,960	5,732
Вартість минулих послуг	23,413	50,551
Актuarні збитки, визнані у складі інших сукупних доходів	1,168	24,085
Виплати протягом року	(15,891)	(8,327)
Залишок на кінець року	131,231	106,857
У тому числі:		
Довгострокові зобов'язання	112,421	91,777
Поточні зобов'язання (Примітка 18)	18,810	15,080

Суми, визнані у прибутку або збитку стосовно цих пенсійних планів зі встановленими виплатами, представлені таким чином:

	2018	2017
Витрати на відсотки	14,960	5,732
Вартість поточних послуг	724	2,970
Вартість минулих послуг	23,413	50,551
Всього	39,097	59,253

Протягом 2018 року Група відобразила у статті інші сукупні доходи актуарних збитків на суму 1,168 тисяч гривень (2017: 24,085 тисяч гривень).

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

Основні припущення, використані для цілей актуарної оцінки станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, були представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Ставка дисконтування	14%	14%
Очікуване збільшення заробітної плати	5%	8%

Для визначення ставки дисконтування керівництво використовує ринкову дохідність корпоративних облігацій високої категорії, скориговану на очікуваний вплив різниці за строками. Темпи зростання заробітної плати базуються на очікуваннях керівництва щодо зростання заробітної плати у майбутньому.

18. ТОРГОВА ТА ІНША КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років торгова та інша кредиторська заборгованість була представлена таким чином:

	2018	2017
Торгова кредиторська заборгованість за:		
Сировину та товари	317,172	371,663
Послуги	92,672	116,938
Основні засоби та нематеріальні активи	50,451	42,190
	460,295	530,791
Інша кредиторська заборгованість:		
Заборгованість перед працівниками	216,660	168,998
Нараховані зобов'язання	32,580	27,016
Факторинг	5,983	16,573
Поточна частина пенсійних зобов'язань зі встановленими виплатами (Примітка 17)	18,810	15,080
Аванси отримані	16,402	4,550
Інша кредиторська заборгованість	9,675	8,072
	300,110	240,289
Всього	760,405	771,080

На торгову кредиторську заборгованість відсотки не нараховуються і вона зазвичай погашається протягом 30-денного періоду.

Станом на 31 грудня 2018 року до складу торгової кредиторської заборгованості Групи за сировину та послуги були включені залишки за операціями з пов'язаними сторонами у сумі 134,538 тисяча гривень (2017: 115,081 тисячі гривень) (Примітка 28).

Станом на 31 грудня 2018 року до складу заборгованості Групи перед працівниками були включені залишки за операціями з провідним управлінським персоналом Групи у сумі 20,997 тисяч гривень (2017: 12,461 тисяч гривень) (Примітка 28).

Станом на 31 грудня 2018 року до складу нарахованих зобов'язань були включені суми роялті до сплати пов'язаним сторонам (провідному управлінському персоналу) у розмірі 6,486 тисяча гривень (2017: 6,681 тисяч гривень) (Примітка 28).

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

19. ВИТРАТИ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Компоненти витрат з податку на прибуток за звітні періоди, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, були представлені таким чином:

	2018	2017
Поточний податок на прибуток		
Витрати з поточного податку на прибуток	238,999	235,981
Відстрочений податок на прибуток		
Витрати з відстроченого податку на прибуток	8,231	7,105
Всього витрат з податку на прибуток	247,230	243,086

Прибуток Групи підлягав оподаткуванню в Україні та Польщі. Група сплачувала податок на прибуток підприємств протягом 2018 року за ставкою 18% в Україні та 19% у Польщі (2017: 18% в Україні та 19% у Польщі).

Узгодження прибутку до оподаткування, помноженого на встановлену ставку податку на прибуток, та фактичних витрат з податку на прибуток за роки, які закінчилися 31 грудня, було представлене таким чином:

	2018	2017
Прибуток до оподаткування	1,297,436	1,082,176
Витрати з податку на прибуток за встановленими ставками 18%	233,539	194,792
Вплив витрат, які не враховуються для визначення оподатковуваного прибутку, нетто	14,121	39,562
Ефект від різниці в ставках оподаткування в різних країнах	(430)	8,732
Всього витрати з податку на прибуток	247,230	243,086

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років відстрочені податкові активи та зобов'язання були представлені таким чином:

31 грудня 2018 року	На кінець року	Відображено в прибутках і збитках	На початок року
Торгова та інша дебіторська заборгованість	10,786	2,341	8,445
Торгова та інша кредиторська заборгованість, інші довгострокові зобов'язання	4,906	(890)	5,796
Запаси	3,294	1,824	1,470
Основні засоби	(4,197)	(11,487)	7,290
Аванси видані	40	(19)	59
Витрати з відстроченого податку на прибуток		(8,231)	
Чисті відстрочені податкові активи	14,829		23,060

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

31 грудня 2017 року	На кінець року	Відображено в прибутках і збитках	На початок року
Торгова та інша дебіторська заборгованість	8,445	1,963	6,482
Торгова та інша кредиторська заборгованість, інші довгострокові зобов'язання	5,796	783	5,013
Запаси	1,470	(146)	1,616
Основні засоби	7,290	(9,906)	17,196
Аванси видані	59	201	(142)
Витрати з відстроченого податку на прибуток		(7,105)	
Чисті відстрочені податкові активи	23,060		30,165

20. ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Виручка за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, була представлена таким чином:

	2018	2017
Виручка від реалізації готової продукції	6,310,442	5,557,629
Виручка від реалізації товарів для перепродажу	283,035	484,959
Інша виручка	25,434	42,093
Всього	6,618,911	6,084,681

За рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, до складу виручки від реалізації готової продукції були включені операції продажу пов'язаним сторонам у сумі 25,042 тисяч гривень (2017: 23,727 тисяч гривень) (Примітка 28).

Виручка поділена по географічним регіонам за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, була представлена таким чином:

	2018	2017
Україна	4,909,484	4,222,029
СНД	1,150,104	1,116,998
Європейський союз	392,696	637,055
Азія	145,072	105,078
Австралія	18,833	3,521
Африка	2,722	-
Всього	6,618,911	6,084,681

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

21. СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ

Собівартість реалізації за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, була представлена таким чином:

	2018	2017
Сировина та матеріали (Примітка 10)	1,803,739	1,615,206
Витрати на персонал	379,932	279,612
Собівартість товарів на перепродаж	158,237	355,570
Роялті	174,891	137,691
Знос та амортизація	149,474	134,917
Ремонт та обслуговування основних засобів	129,302	90,720
Витрати на електроенергію, водопостачання та інші комунальні послуги	116,351	89,364
Інші витрати	21,848	20,583
Всього	2,933,774	2,723,663

Роялті

Існує два види роялті, які нараховує Група: які стосуються торгових марок та об'єктів інтелектуальної власності, переданих Групі фізичними особами. В останньому випадку такі фізичні особи включають як теперішніх, так і колишніх працівників Групи, а також третіх сторін. Місячні і кварталні витрати з роялті визначаються на основі контрактних узгоджених відсотків від обороту відповідної продукції.

За рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, суми роялті для провідного управлінського персоналу Групи становили 44,758 тисяч гривень (2017: 43,835 тисяч гривень) (Примітка 28).

22. ВИТРАТИ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ТА ЗБУТ

Витрати на реалізацію та збут за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, були представлені таким чином:

	2018	2017
Витрати на маркетинг та рекламу	499,604	520,551
Витрати на персонал	354,152	315,301
Витрати представництв	200,166	166,373
Витрати на транспортування та зберігання	110,787	111,182
Знос та амортизація	69,060	43,025
Реєстраційні збори	37,017	37,079
Зміни у резерві на покриття збитків від знецінення та списання торгової дебіторської заборгованості	31,350	11,693
Обслуговування основних засобів	20,736	23,047
Інші витрати	18,967	9,437
Всього	1,341,839	1,237,688

Витрати представництв за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, включали витрати на персонал, задіяний у таких представництвах, у сумі 139,971 тисяч гривень (2017: 123,719 тисяч гривень).

Витрати на маркетинг та рекламу за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, включали податок на доходи нерезидентів, що надають рекламні послуги, у сумі 22,824 тисячі гривень (2017: 14,082 тисяч гривень).

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

23. ЗАГАЛЬНІ ТА АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

Загальні та адміністративні витрати за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, були представлені таким чином:

	2018	2017
Витрати на персонал	442,227	386,504
Знос та амортизація	67,294	38,271
Обслуговування основних засобів	60,657	42,998
Консультаційні та інші професійні послуги	44,303	25,612
Банківські комісії	8,302	7,394
Транспортні витрати	8,578	6,069
Податки, крім податку на прибуток	6,135	17,426
Послуги зв'язку	3,155	3,186
Інші витрати	40,641	18,715
Всього	681,292	546,175

24. ВИТРАТИ НА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКИ

Витрати на дослідження та розробки Групи за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, являють собою: витрати на доклінічні та клінічні дослідження, пов'язані з розробкою лікарських препаратів, а також доклінічні та клінічні дослідження стосовно препарату власної розробки.

Витрати на дослідження та розробки за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, включали витрати на персонал у сумі 103,239 тисяч гривень (2017: 80,424 тисячі гривень).

25. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Інші операційні витрати за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, були представлені таким чином:

	2018	2017
Збиток від списання сировини та готової продукції (Примітка 10)	52,552	22,444
Благодійна діяльність та пожертви	32,033	34,982
Чистий прибуток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів, нетто	(4,337)	(4,155)
Зміни у резерві на покриття збитків від знецінення та списання іншої дебіторської заборгованості	627	1,175
Штрафи та пені	187	1,189
Збиток від зменшення корисності гудвілу (Примітка 9)	-	161,630
Інші витрати	5,573	2,354
Всього	86,635	219,619

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

26. ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ

Фінансові витрати за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, були представлені таким чином:

	2018	2017
Витрати з відсотків за кредитами та позиками	19,137	40,155
Витрати за договорами оренди	11,942	2,651
Інші витрати	16,405	9,276
За вирахуванням: сум, включених до первісної вартості кваліфікованих активів	(1,798)	(654)
Всього	45,686	51,428

Для кваліфікованих активів середньозважена ставка капіталізації запозичених коштів протягом року, який закінчився 31 грудня 2018 року, становила 5.2% (2017: 5.8%).

27. ВНЕСКИ В ДЕРЖАВНИЙ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД

Абсолютна більшість працівників Групи отримують пенсії від держави відповідно до пенсійного законодавства України. Внески в Державний пенсійний фонд України відображаються в консолідованому звіті про сукупні доходи та витрати за методом нарахувань. Загальна сума витрат за внесками до Державного пенсійного фонду, відображена в звіті про сукупні доходи та витрати за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, склала 170,977 тисяч гривень і 128,274 тисяч гривень, відповідно, і була відображена у складі собівартості, витрат на реалізацію та збут, загальних та адміністративних витрат, а також витрат на дослідження та розробки.

28. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ

Пов'язані сторони представлені підприємствами, які знаходяться під спільним контролем, асоційованим підприємством, а також іншими пов'язаними сторонами. Умови провадження операційної діяльності із пов'язаними сторонами визначаються на основі умов специфічних для кожного договору або операції та можуть відрізнятися від тих, які використовуються для третіх сторін.

Операції Групи зі своїми пов'язаними сторонами за роки, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років, були представлені таким чином:

	Виручка від реалізації готової продукції	Інші доходи	Придбання сировини та матеріалів	Придбання послуг
2018				
Підприємства під спільним контролем	-	3,568	(719,677)	(117,482)
Асоційоване підприємство	23,462	-	-	-
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	1,580	707	(16,550)	(12,966)
Всього	25,042	4,275	(736,227)	(130,448)

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

	Виручка від реалізації готової продукції	Інші доходи	Придбання сировини та матеріалів	Придбання послуг
2017				
Підприємства під спільним контролем	-	770	(555,031)	(81,155)
Асоційоване підприємство	22,127	-	-	-
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	1,600	521	(12,031)	(10,082)
Всього	23,727	1,291	(567,062)	(91,237)

Інші доходи за 2018 рік включали дохід від реалізації цінних паперів, матеріалів та послуг, а також доходи від оренди. Операції з продажу пов'язаним сторонам проводилися на ринкових умовах.

Операції придбання сировини та матеріалів від пов'язаних сторін включали, головним чином, придбання сировини та пакувальних матеріалів. Придбання послуг від пов'язаних сторін, головним чином, включали роялті, операції з придбання послуг по ремонту та будівництву.

Благодійні внески іншим пов'язаним сторонам за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, становили 29,350 тисяч гривень (2017: 32,850 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років непогашені залишки Групи за операціями з пов'язаними сторонами були представлені таким чином:

	Торгова та інша дебіторська заборгованість	Аванси видані	Торгова та інша кредиторська заборгованість	Отримані кредити та позики
2018				
Підприємства під спільним контролем	131,837	3,689	134,538	93,814
Асоційоване підприємство	7,638	-	-	-
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	6,326	107	1,422	-
Всього	145,801	3,796	135,960	93,814
2017				
Підприємства під спільним контролем	65,021	-	113,586	15,199
Асоційоване підприємство	8,231	-	-	-
Інші пов'язані сторони (члени сім'ї Кінцевої контролюючої сторони)	6,281	736	1,495	-
Всього	79,533	736	115,081	15,199

Станом на 31 грудня 2018 року торгова та інша дебіторська заборгованість від підприємств під спільним контролем включала заборгованість у сумі 131,491 тисяч гривень від акціонерів Групи (2017: 64,780 тисяч гривень).

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

Операції та залишки за операціями з провідним управлінським персоналом Групи

Провідний управлінський персонал Групи включає Виконавчого директора Компанії, членів Ради директорів та членів Наглядової ради. Станом на 31 грудня 2018 року провідний управлінський персонал загалом становив 15 осіб (2017: 14 осіб).

Короткострокові виплати провідному управлінському персоналу за рік, що закінчився 31 грудня 2018 складала 155,424 тисяч гривень (2017: 164,880 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року залишки по зобов'язанням Групи перед провідним управлінським персоналом складала 27,466 тисяч гривень (2017: 19,110 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року деякі члени провідного управлінського персоналу мали право на отримання визначених виплат по закінченню трудової діяльності. Сума таких нарахувань станом на 31 грудня 2018 року у розмірі 121,108 тисяч гривень була включена до зобов'язань за пенсійними та іншими виплатами працівникам (2017: 96,220 тисяч гривень).

29. УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Оподаткування

Для податкового середовища в Україні характерні складність податкового адміністрування, суперечливі тлумачення податковими органами податкового законодавства та нормативних актів, які, окрім іншого, можуть збільшити фінансовий тиск на платників податків. Непослідовність у застосуванні, тлумаченні і впровадженні податкового законодавства може призвести до судових розглядів, які, у кінцевому рахунку, можуть стати причиною нарахування додаткових податків, штрафів і пені, і ці суми можуть бути суттєвими. На думку керівництва, Група виконала усі вимоги чинного податкового законодавства.

Керівництво Групи не виключає, що у результаті майбутніх податкових перевірок можуть виникнути суперечності в тлумаченні або оцінці даних, поданих у податковій документації Групи, що може призвести до нарахування додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені. На думку керівництва Групи, відповідні положення податкового законодавства інтерпретовані ним коректно, і Група нарахувала та сплатила всі податки відповідно до чинного податкового законодавства. Водночас, у разі іншого підходу до трактування таких операцій податковими органами керівництво Групи оцінює суму можливих умовних зобов'язань щодо податкового обліку витрат станом на 31 грудня 2018 та 2017 років як незначну для цілей цієї консолідованої фінансової звітності. Основні податкові декларації Групи за період, який закінчився 31 грудня 2009 року, були перевірені податковими органами без будь-яких значних суперечок або додаткових податкових нарахувань.

Згідно з чинним законодавством податкові декларації підлягають перевірці протягом трьох років після їх подання. Ризик додаткових податкових нарахувань у результаті регулярних податкових перевірок із часом значно знижується.

Трансфертне ціноутворення

Група імпортує товари та придбає послуги, які можуть потенційно входити у сферу застосування українських нормативно-правових актів щодо трансфертного ціноутворення („ТЦ”). Група подала звіт щодо контрольованих операцій за 2017 рік у належні строки. Керівництво вважає, що Компанія підготувала усю необхідну документацію щодо контрольованих операцій, яка вимагається згідно із законодавством за 2017 рік та продовжує готувати за 2018 рік. Звіт щодо контрольованих операцій за 2018 рік має бути поданий Компанією до 1 жовтня 2019 року.

На думку керівництва Групи, Компанія дотримується вимог щодо ТЦ. Оскільки практика трансфертного ціноутворення іще недостатньо розвинута і певні положення правил можуть бути причиною суперечностей у результаті їх різного трактування, вплив можливих претензій з боку податкових органів щодо позицій Компанії із його застосування неможливо достовірно оцінити.

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Юридичні питання

Під час звичайної господарської діяльності Група виступає стороною судових процесів та спорів. Керівництво Групи вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не матиме істотного впливу на консолідований фінансовий стан або результати майбутньої діяльності Групи.

Контрактні зобов'язання на капітальні витрати

Станом на 31 грудня 2018 року Група мала непогашені контрактні зобов'язання за операціями придбання основних засобів на загальну суму 344,533 тисячі гривень (2017: 249,081 тисяча гривень).

30. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

Фінансові інструменти Групи станом на звітні дати були представлені таким чином:

	Балансова вартість	
	2018	2017
Фінансові активи (короткострокові та довгострокові)		
Торгова та інша дебіторська заборгованість	1,487,344	1,160,786
Інші необоротні активи (довгострокова дебіторська заборгованість)	70,237	65,660
Інші фінансові активи	40,970	20,472
Грошові кошти та їх еквіваленти	109,969	53,947
Разом фінансових активів	1,708,520	1,300,865
Фінансові зобов'язання (короткострокові та довгострокові)		
Кредити та позики	454,276	499,891
Зобов'язання з оренди	234,110	25,295
Зобов'язання в результаті об'єднання бізнесу	-	10,049
Торгова та інша кредиторська заборгованість	725,193	751,450
Разом фінансових зобов'язань	1,413,579	1,286,685

Група не брала участі в операціях із використанням похідних фінансових інструментів. Загальна програма управління ризиками Групи зосереджена на непередбачуваності та неефективності фінансового ринку України і спрямована на зменшення його потенційного негативного впливу на консолідований фінансовий стан Групи.

Основні ризики, властиві фінансовим інструментам Групи, включають ринковий ризик, ризик ліквідності та кредитний ризик. Керівництво аналізує та узгоджує політику управління кожним із цих ризиків, основні принципи якої викладені нижче.

Ринковий ризик

Для діяльності Групи, в основному, характерні фінансові ризики у результаті ринкових змін курсів обміну валют та відсоткових ставок. Ринкові ризики оцінюються із використанням аналізів чутливості, які враховують вплив обґрунтовано можливих змін відсоткових ставок або курсів обміну валют протягом року.

Валютний ризик

Валютний ризик являє собою ризик того, що справедлива вартість майбутніх потоків грошових коштів від фінансового інструмента коливатиметься у результаті змін курсів обміну валют.

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

У тисячах українських гривень

Валютний ризик Групи, в основному, обумовлений коливаннями курсів обміну гривні щодо долара США, євро та російського рубля, яких зазнають українські підприємства Групи.

Офіційні курси обміну гривні щодо вищевказаних іноземних валют, встановлені Національним банком України станом на відповідні дати, були представлені таким чином:

	Євро	Долар США	Злотий
Станом на 31 грудня 2018 року	31.7141	27.6883	7.3706
Станом на 31 грудня 2017 року	33.4954	28.0672	8.0117

Станом на звітні дати балансова вартість виражених в іноземних валютах монетарних активів та зобов'язань українських підприємств Групи була представлена таким чином:

	Долари США		Євро	
	2018	2017	2018	2017
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	12,795	6,291	1,384	10,321
Торгова та інша дебіторська заборгованість	189,259	197,142	45,287	15,642
Всього фінансових активів	202,054	203,433	46,671	25,963
Фінансові зобов'язання				
Кредити та позики	-	190,609	430,321	293,134
Зобов'язання з оренди	187,829	23,557	-	-
Торгова та інша кредиторська заборгованість	157,469	122,098	104,372	114,171
Зобов'язання в результаті об'єднання бізнесу	-	-	-	10,049
Всього фінансових зобов'язань	345,298	336,264	534,693	417,354
Загальна чиста позиція	(143,244)	(132,831)	(488,022)	(391,391)

Деноміновані в іноземній валюті короткострокові та довгострокові кредити та позики, грошові кошти та їх еквіваленти, торгова та інша дебіторська і кредиторська заборгованість та зобов'язання з фінансової оренди наражають Групу на валютний ризик. Група не вступала в операції, призначені для хеджування цих валютних ризиків.

У нижченаведеній таблиці розкривається інформація про чутливість Групи до збільшення на 15% курсу обміну української гривні до відповідних іноземних валют, причому усі інші змінні величини залишаються незмінними. 15% – це рівень чутливості, який використовується для підготовки внутрішньої звітності щодо валютного ризику для провідного управлінського персоналу і являє собою оцінку керівництвом стосовно прийнятно можливих змін у курсах обміну валют. Аналіз чутливості охоплює лише непогашені монетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, та коригує їхній перерахунок на кінець періоду з урахуванням 15% зміни у курсах обміну валют. Позитивне значення нижче вказує на збільшення прибутку до оподаткування, коли українська гривня девальвує на 15% щодо відповідної валюти. А негативне значення нижче вказує на зменшення прибутку до оподаткування у випадку девальвації гривні на 15% щодо відповідної валюти. А що стосується 15% зміцнення української гривні стосовно відповідної валюти, то спостерігатиметься рівнозначний протилежний вплив на прибуток або капітал стосовно сум, які зазнали впливу девальвації.

2018	Девальвація гривні	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня/євро	15.00%	(73,203)
Гривня/долар США	15.00%	(21,487)
Гривня/російський рубль	15.00%	8,156

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

2017	Девальвація гривні	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня/євро	15.00%	(56,813)
Гривня/долар США	15.00%	(19,925)
Гривня/російський рубль	15.00%	18,157

Ризик зміни відсоткових ставок

Ризик зміни відсоткових ставок являє собою ризик того, що справедлива вартість або потоки грошових коштів від фінансових інструментів коливатимуться у результаті ринкових змін відсоткових ставок. Ринковий ризик Групи щодо змін відсоткових ставок стосується, головним чином, кредитів та позик Групи, отриманих за плаваючими відсотковими ставками. Керівництво здійснює регулярний моніторинг ринкових відсоткових ставок для мінімізації свого ризику змін відсоткових ставок.

Наведений нижче аналіз чутливості визначався на основі ризиків зміни відсоткових ставок на кінець звітного періоду. Для зобов'язань із плаваючими ставками аналіз підготовлений на основі припущення, що сума непогашеного зобов'язання на кінець звітного періоду залишалася непогашеною увесь рік. Збільшення на 100 базисних пунктів або зменшення на 25 базисних пунктів використовується для підготовки внутрішньої звітності щодо ризику зміни відсоткових ставок для провідного управлінського персоналу та являє собою оцінку керівництвом допустимо можливих змін відсоткових ставок.

У таблиці нижче викладена інформація про вплив на прибуток до оподаткування, який виникає при змінах відсоткових ставок, а всі інші змінні величини залишають незмінними.

2018	Збільшення/ (зменшення) базисних пунктів	Вплив на прибуток до оподаткування
Зміна відсоткової ставки EURIBOR	100	(3,347)
Зміна відсоткової ставки EURIBOR	(25)	837

2017	Збільшення/ (зменшення) базисних пунктів	Вплив на прибуток до оподаткування
Зміна відсоткової ставки EURIBOR	100	(1,440)
Зміна відсоткової ставки EURIBOR	(25)	360
Зміна відсоткової ставки LIBOR	100	(1,906)
Зміна відсоткової ставки LIBOR	(25)	477

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності являє собою ризик того, що Група не зможе погасити свої зобов'язання на момент їх погашення. Завданням Групи є підтримання балансу між безперервним фінансуванням і гнучкістю у використанні умов кредитування, які надаються постачальниками і банками.

Група проводить аналіз строків виникнення активів і погашення зобов'язань і планує свою ліквідність у залежності від очікуваних строків погашення відповідних фінансових інструментів. У разі недостатньої або надмірної ліквідності у окремих підприємств Група перерозподіляє ресурси і грошові кошти між ними для досягнення оптимальних умов фінансування потреб кожного підприємства.

ПАТ „ФАРМАК”

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

У таблиці нижче викладена зведена інформація про первісні строки погашення фінансових зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2018 та 2017 років за договорами на основі недисконтованих платежів:

2018	Середньо- зважена ефективна відсоткова ставка	На вимогу	До 3 місяців	3-6 місяців	6-12 місяців	1-7 років	Всього
Кредити та позики	3.85%	-	3,176	49,619	404,874	13,210	470,879
Зобов'язання з оренди	8.25%	-	24,280	19,224	29,702	198,628	271,834
Торгова та інша кредиторська заборгованість	н/д	203,709	498,522	7,482	15,480	-	725,193
Видані гарантії	н/д	-	750	-	-	-	750
Всього		203,709	526,728	76,325	450,056	211,838	1,468,656
2017	Середньо- зважена ефективна відсоткова ставка	На вимогу	До 3 місяців	3-6 місяців	6-12 місяців	1-5 років	Всього
Кредити та позики	4.88%	-	241,359	199,261	61,527	2,578	504,725
Зобов'язання з оренди	26.47%	-	5,195	5,171	10,285	10,157	30,808
Торгова та інша кредиторська заборгованість	н/д	156,456	527,465	22,368	45,161	-	751,450
Зобов'язання в результаті об'єднання бізнесу	н/д	-	-	-	-	10,049	10,049
Видані гарантії	н/д	-	609	35	71	1,521	2,236
Всього		156,456	774,628	226,835	117,044	24,305	1,299,268

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Суми, включені вище до складу виданих гарантій, є максимальними сумами, які Група може бути змушена погасити за договором стосовно повної гарантованої суми, якщо їх вимагатиме контрагент за угодою гарантій.

Група має доступ до кредитних ліній, із яких 359,520 тисяч гривень не були використані станом на 31 грудня 2018 року (2017: 509,420 тисяч гривень).

Кредитний ризик

Кредитний ризик являє собою ризик того, що Група понесе фінансові збитки у випадку, якщо контрагенти не виконають свої зобов'язання за фінансовим інструментом або клієнтським договором. Фінансові інструменти, які потенційно наражають Групу на істотну концентрацію кредитного ризику, переважно включають грошові кошти та їх еквіваленти, а також торгіву та іншу дебіторську заборгованість. Станом на 31 грудня 2018 року максимальна сума кредитного ризику Групи становила 1,662,708 тисяч гривень (2017: 1,235,205 тисяч гривень).

Група переважно розміщує свої грошові кошти та їх еквіваленти у великих банках з надійною репутацією, які знаходяться в Україні. Керівництво Групи здійснює постійний моніторинг фінансового стану установ, де розміщені грошові кошти та їх еквіваленти. Кредитний ризик Групи пов'язаний з невиконанням банками своїх зобов'язань та обмежується сумою грошових коштів та їх еквівалентів, розміщених на банківських рахунках.

Група здійснює торгові операції тільки з перевіреними і кредитоспроможними клієнтами на внутрішньому та зовнішньому ринках. Політика Групи полягає в тому, що можливість надання кредиту клієнтам, які бажають співпрацювати на кредитних умовах, у кожному конкретному випадку аналізується і підлягає формальному затвердженню. Окрім того, з 2012 року Група запровадила додаткову процедуру моніторингу фінансової інформації про клієнтів на щоквартальній основі. Інші ризики відстежуються і аналізуються у кожному конкретному випадку, і керівництво Групи вважає, що кредитний ризик адекватно відображений у резервах на покриття збитків від зменшення корисності активів.

Виручка після вирахування дисконтів та торгових знижок з шістьма основними клієнтами у 2018 році становила 4,136,069 тисячі гривень (2017: 3,389,253 тисячі гривень), причому залишки за розрахунками із зазначеними клієнтами станом на 31 грудня 2018 року становили 999,005 тисяч гривень (2017: 611,557 тисячі гривень).

Група не має значної концентрації кредитного ризику перед будь-яким одним контрагентом. Концентрація кредитного ризику щодо будь-якого контрагента не перевищувала 24% від валової суми монетарних активів протягом року.

Окрім того, Група зазнає кредитного ризику стосовно фінансових гарантій, виданих Групою. Максимальна сума ризику стосовно таких гарантій представлена максимальною сумою, яку Група може бути змушена заплатити, якщо гарантією скористаються.

Управління капіталом

Група вважає боргові інструменти і власний капітал основними джерелами фінансування. У питаннях управління капіталом цілями Групи є забезпечення прибутку акціонерам та вигід для інших зацікавлених сторін, а також забезпечення фінансування діяльності Групи. Політика управління капіталом Групи направлена на забезпечення і підтримання оптимальної структури капіталу для скорочення загальних витрат на капітал, які виникають, та гнучкості у питаннях доступу Групи до ринків капіталу.

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

	2018	2017
Кредити та позики (Примітка 16)	454,276	499,891
Зобов'язання з оренди (Примітка 8)	234,110	25,295
Грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 14)	(109,969)	(53,947)
Чиста заборгованість	578,417	471,239
Всього власного капіталу	4,283,261	3,375,726
Капітал і чиста заборгованість	4,861,678	3,846,965
Співвідношення чистої заборгованості до суми капіталу і чистої заборгованості	11.9%	12.2%

Керівництво здійснює регулярний моніторинг структури капіталу Групи і може вносити коригування у політику та цілі управління капіталом з урахуванням змін в операційному середовищі, тенденціях ринку або своєї стратегії розвитку.

31. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Справедлива вартість визначається як сума, за якою інструмент можна обміняти під час здійснення операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, за винятком операцій примусового продажу або ліквідації.

За виключенням зазначеного у таблиці нижче, керівництво Групи вважає, що балансова вартість фінансових активів та зобов'язань, визнаних у консолідованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості:

	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	2018	2017	2018	2017
Кредити та позики	454,276	499,891	454,719	499,451

Справедлива вартість наведених вище фінансових інструментів відповідає Рівню 2 ієрархії справедливої вартості і визначалася на основі дисконтування майбутніх потоків грошових коштів згідно з договорами за ринковими відсотковими ставками, доступними Групі за аналогічними фінансовими інструментами. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі вихідних даних, які піддаються спостереженню, прямо або опосередковано.

Справедлива вартість кредитів та позик станом на 31 грудня 2018 року оцінювалася шляхом дисконтування очікуваних майбутніх відтоків грошових коштів за середньозваженою ринковою відсотковою ставкою – 4.13% (2017: 5.41%).

ПАТ „ФАРМАК”

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

У тисячах українських гривень

Узгодження зобов'язань, які виникають від фінансової діяльності

У таблиці внизу подана детальна інформація про основні зміни у зобов'язаннях Групи, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання, які виникають від фінансової діяльності, є зобов'язаннями, для яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть класифіковані у консолідованому звіті про рух грошових коштів Групи як рух грошових коштів від фінансової діяльності.

	Кредити та позики	Зобов'язання з оренди	Зобов'язання з нарахованих дивідендів	Усього
На 1 січня	499,891	25,295	737	525,923
Надходження грошових коштів/Придбання основних засобів/Нарахування дивідендів	233,587	272,845	39,429	545,861
Виплати грошових коштів	(267,486)	(73,149)	(37,569)	(378,204)
Витрати з відсотків	19,137	11,942	-	31,079
Сплачені відсотки	(19,390)	(11,941)	-	(31,331)
Сплачені податки	-	-	(2,145)	(2,145)
Витрати на курсові різниці, нетто	(11,464)	9,118	-	(2,346)
На 31 грудня	454,275	234,110	452	688,837

32. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

У лютому 2019 року Материнська компанія Групи F.I. & P. Holdings Limited викупила акції ПАТ „Фармак” у одного з міноритарних акціонерів ПАТ „Фармак” у кількості 508,552 штук, що складає 6.99% акціонерного капіталу Групи.

33. ЗАТВЕРДЖЕННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ця консолідована фінансова звітність була схвалена керівництвом і затверджена до випуску 18 квітня 2019 року.

ПАТ „ФАРМАК”

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

	Дата (рік, місяць, число)	Коди 2018 12 31
Підприємство ПАТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	за ЄДРПОУ	00481198
Територія м. Київ	за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	234
Орган державного управління Міністерство охорони здоров'я	за СПОДУ	7184
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20
Середня кількість працівників 2,560		
Одиниця виміру: тис. грн.		
Адреса вул. Кирилівська, 63, м. Київ, 04080		
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		V

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2018 року

Форма № 1-к
Код за ДКУД 1801007

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	94,818	115,297
первісна вартість	1001	163,483	173,501
накопичена амортизація	1002	(68,665)	(58,204)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	372,439	366,941
Основні засоби	1010	1,845,915	2,160,993
первісна вартість	1011	2,981,773	3,520,949
Знос	1012	(1,135,858)	(1,359,956)
Інвестиційна нерухомість	1015	1,525	1,432
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	3,344	3,452
знос інвестиційної нерухомості	1017	(1,819)	(2,020)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			-
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	4,622	4,855
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	65,660	70,237
Відстрочені податкові активи	1045	23,060	14,829
Гудвіл при консолідації	1055	46,308	42,602
Інші необоротні активи	1090	-	246,479
Усього за розділом I	1095	2,454,347	3,023,665

ПАТ „ФАРМАК”

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1,051,321	1,165,550
Виробничі запаси	1101	493,120	567,307
Незавершене виробництво	1102	85,175	125,216
Готова продукція	1103	398,524	451,655
Товари	1104	74,502	21,372
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1,132,017	1,406,770
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	55,333	58,688
з бюджетом	1135	57,176	34,637
у тому числі з податку на прибуток	1136	3,139	4,507
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	28,095	78,041
Поточні фінансові інвестиції	1160	20,472	40,970
Гроші та їх еквіваленти	1165	53,947	109,969
Готівка	1166	1	-
Рахунки в банках	1167	53,946	109,969
Витрати майбутніх періодів	1170	6,339	8,159
Інші оборотні активи	1190	674	2,533
Усього за розділом II	1195	2,405,374	2,905,317
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	4,859,721	5,928,982

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	36,366	36,366
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	50,202	47,545
у тому числі накопичені курсові різниці	1412	28,918	26,261
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3,292,456	4,202,648
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	(3,298)	(3,298)
Неконтрольована частка	1490	35	12
Усього за розділом I	1495	3,375,761	4,283,273
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	91,777	112,421
Довгострокові кредити банків	1510	2,264	12,305
Інші довгострокові зобов'язання	1515	18,595	174,537
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	112,636	299,263

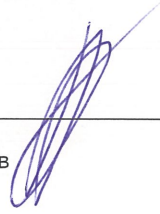
ПАТ „ФАРМАК”

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ

У тисячах українських гривень

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	354,356	360,838
Поточна кредиторська заборгованість за:			-
довгостроковими зобов'язаннями	1610	160,019	140,706
товари, роботи, послуги	1615	528,502	458,686
розрахунками з бюджетом	1620	80,487	77,270
у тому числі з податку на прибуток	1621	67,128	61,863
розрахунками зі страхування	1625	5,382	7,226
розрахунками з оплати праці	1630	168,998	216,660
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4,550	16,402
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	736	451
Поточні забезпечення	1660	27,017	32,580
Доходи майбутніх періодів	1665	1,006	6,076
Інші поточні зобов'язання	1690	40,271	29,551
Усього за розділом III	1695	1,371,324	1,346,446
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	4,859,721	5,928,982

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ПАТ „ФАРМАК”

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

	Дата (рік, місяць, число)	Коди 2018 12 31
Підприємство ПАТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	за ЄДРПОУ	00481198
Територія м. Київ	за КОАТУУ	8038500000
Орган державного управління Міністерство охорони здоров’я	за СПОДУ	7184
Організаційно-правова форма господарювання Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	234
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		V
Одиниця виміру: тис. грн.		

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік

Форма № 2-к
Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6,618,911	6,084,681
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2,933,774)	(2,723,663)
Валовий:			
прибуток	2090	3,685,137	3,361,018
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	19,009	20,575
Адміністративні витрати	2130	(681,292)	(546,175)
Витрати на збут	2150	(1,341,839)	(1,237,688)
Інші операційні витрати	2180	(320,917)	(407,618)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1,360,098	1,190,112
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	3,680	3,965
Інші фінансові доходи	2220	14,377	9,860
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(45,686)	(51,428)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(35,033)	(70,333)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1,297,436	1,082,176
збиток	2295	-	-
(Витрати) дохід з податку на прибуток	2300	(247,230)	(243,086)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1,050,206	839,090
збиток	2355	-	-

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	(2,657)	21,858
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний збиток	2445	(1,168)	(24,085)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(3,825)	(2,227)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(3,825)	(2,227)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1,046,381	836,863
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	1,050,229	838,874
неконтрольованій частці	2475	(23)	216
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	1,046,404	836,647
неконтрольованій частці	2485	(23)	216

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2,452,212	2,012,767
Витрати на оплату праці	2502	1,078,709	891,095
Відрахування на соціальні заходи	2510	196,812	148,981
Амортизація	2515	324,600	252,368
Інші операційні витрати	2520	1,225,489	993,134
Разом	2550	5,277,822	4,298,345

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	7,273,200	7,273,200
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	7,273,200	7,273,200
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	144.4	115.3
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	144.4	115.3
Дивіденди на одну просту акцію	2650	5.75	4.60

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ПАТ „ФАРМАК”

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

	Дата (рік, місяць, число)	Коди 2018 12 31
Підприємство ПАТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	За ЄДРПОУ	00481198
Територія м. Київ	За КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання Публічне акціонерне товариство	За КОПФГ	234
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	За КВЕД	21.20
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
За положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
За міжнародними стандартами фінансової звітності		V
Одиниця виміру: тис. грн.		

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за 2018 рік

Форма № 3-кн
Код за ДКУД 1801010

Стаття	Код	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	1,297,436	-	1,082,176	-
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	3505	324,600	X	252,368	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	84,529	-	35,312	-
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	631	-	-	1,293
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	2,508	8,017	223,155	6,827
Фінансові витрати	3540	X	(31,309)	X	(41,568)
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	15,080	634,794	-	387,909
Збільшення (зменшення) запасів	3551	-	172,782	-	174,811
Збільшення (зменшення) поточних біологічних активів	3552	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	-	462,012	-	184,707
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	15,080		-	28,391
Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	-	-	-	-
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	4,147	3,627	18,015	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	-	3,627	15,967	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	4,147	-	2,048	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566	-	-	-	-
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	-	-	-	-
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	1,113,802	-	1,256,565	-
Сплачений податок на прибуток	3580	X	246,093	X	205,688
Сплачені відсотки	3585	X	31,331	X	43,308
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	836,378	-	1,007,569	-

ПАТ „ФАРМАК”
**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ**
У тисячах українських гривень

Стаття	Код	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	X	-	X
необоротних активів	3205	8,131	X	7,630	X
Надходження від отриманих: відсотків	3215	7,278	X	2,322	X
дивідендів	3220	2,703	X	2,570	X
Надходження від деривативів	3225	-	X	-	X
Надходження від погашення позик	3230	-	X	-	X
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	X	-	X
Інші надходження	3250	-	X	-	X
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X	20,498	X	20,472
необоротних активів	3260	X	622,831	X	479,672
Виплати за деривативами	3270	X	-	X	-
Витрачання на надання позик	3275	X	-	X	-
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	X	7,746	X	-
Інші платежі	3290	X	-	X	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	632,963	-	487,622
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від: власного капіталу	3300	-	X	-	X
отримання позик	3305	233,587	X	129,941	X
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	X	-	X
Інші надходження	3340	-	X	-	X
Витрачання на: викуп власних акцій	3345	X	-	X	8,510
погашення позик	3350	X	267,486	X	584,474
сплату дивідендів	3355	X	39,714	X	33,238
витрачання на сплату відсотків	3360	X	-	X	-
витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	X	73,149	X	15,032
витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	X	-	X	-
витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	X	-	X	-
інші платежі	3390	X	-	X	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		146,762	-	511,313
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	56,653		8,634	-
Залишок коштів на початок року	3405	53,947	X	44,020	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		631	1,293	-
Залишок коштів на кінець року	3415	109,969	-	53,947	-

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

В. Г. Смародіна,
Директор з фінансів

ПАТ „ФАРМАК”

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ У тисячах українських гривень

	Дата (рік, місяць, число)	Коди
	за ЄДРПОУ	2018 12 31
	за КОАТУУ	00481198
Підприємство ПАТ „ФАРМАК”, його дочірні підприємства та компанії спеціального призначення	за СПОДУ	8038500000
Територія м. Київ	за КОПФГ	7184
Орган державного управління Міністерство охорони здоров'я	за КВЕД	234
Організаційно-правова форма господарювання Публічне акціонерне товариство		21.20
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів		
Складено (зробити позначку „V” у відповідній клітинці):		
За положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
За міжнародними стандартами фінансової звітності		
Одиниця виміру: тис. грн.		V

Консолідований звіт про власний капітал за 2018 рік

Форма №4-к
Код за ДКУД 1801011

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії						Неконтрольована частка		Разом	
		Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок року	4000	36,366	-	50,202	-	3,292,456	-	(3,298)	3,375,726	35	3,375,761
Коригування:											
зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	36,366	-	50,202	-	3,292,456	-	(3,298)	3,375,726	35	3,375,761
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	1,050,229	-	-	1,050,229	(23)	1,050,206
Інший сукупний збиток за звітний період	4110	-	-	-	-	(1,168)	-	-	(1,168)	-	(1,168)

**ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ
У тисячах українських гривень**

В. Г. Костюк,
Виконавчий Директор

ародина,
р з фінансів